

Griffbereit

Familien entdecken gemeinsam
Spiel und Sprache

Materijal za roditelje¹

Ova obrada od marta 2020. je finansirana od strane Ministarstva za decu, porodicu, izbeglice i integraciju pokrajine Nordrhein-Westfalen - Severne Rajne Vestfalije (MKFFI) i od fondacije Auridis GmbH.

Osnovu za materijal su prerađili sledeći bivši RAA² (sada: Komunalin centri za integraciju)

- RAA opština Düren
- RAA opština Aachen
- RAA Aachen
- RAA Gelsenkirchen

u saradnji sa savetnicima za roditelje Gülten Doğan, Sabinom Engelmann i Nadjom Pazzini kao i uz podršku fondacije Freudenberg GmbH.

Na osnovu programa "Bij de Hand", Stichting Samenspel, Rotterdam.

¹Ilustracijama ni u kom slučaju ne želimo da ističemo stereotipe, niti da ih namećemo. Cilj je da prikazemo, koliko je to moguće, bogatstvo razlika u našem društvu.

²Zakonom za unapređenje društvenog učešća i integraciju u NRW od februara 2012., pokrajina je stavila nove akcente u politici integracije i obrazovanja. Zakon u § 7 reguliše napredovanje komunalnih integracionih centara u opštinama i gradovima. Pokrajina podržava komunalne integracione centre preko svojih centara za koordinaciju širom zemlje (LaKI), koji su sastavljeni od bivših RAA centrala NRW i delova kompetentnog centra za integraciju pri okružnoj Vladi u Arnsbergu.

Материјал за родитеље³

Ова обрада од марта 2020. је финансирана од стране Министарства за децу, породицу, избеглице и интеграцију покрајине СРВ - Северне Рајне Вестфалије (МКФФИ) и од фондације Ауридис ГмбХ.

Основу за материјал су прерадили следећи бивши РАА⁴ (сада: Комунални центри за интеграцију)

- РАА општина Дирен
- РАА општина Ахен
- РАА Ахен
- РАА Гелзенкирхен

у сарадњи са саветницима за родитеље Гилтен Доган, Сабином Енгелман и Нађом Пазини као и уз подршку фондације Фројденберг ГмбХ.

На основу програма "Биј де Ханд", Штихтинг Саменспел, Ротердам.

³Илустрацијама ни у ком случају не желимо да истичемо стереотипе, нити да их намећемо. Циљ је да прикажемо, колико је то могуће, богатство разлика у нашем друштву.

⁴Законом за унапређење друштвеног учешћа и интеграцију у СРВ од фебруара 2012., покрајина је ставила нове акценте у политици интеграције и образовања. Закон у § 7 регулише напредовање комуналних интеграционих центара у општинама и градовима. Покрајина подржава комуналне интеграционе центре преко својих центара за координацију широм земље (ЛаКИ), који су састављени од бивших РАА централа СРВ и делова компетентног центра за интеграцију при окружној Влади у Арнсбергу.

Pregled sadržaja / Преглед садржаја

Materijal za roditelje	2
Материјал за родитеље	3
Predgovor za roditelje	9
Предговор за родитеље	10
Predgovor za savetnike roditelja pri programu "Uvek pri ruci"	11
Предговор за саветнике родитеља при програму "Увек при руци"	12
1 Pokazivanje	15
1 Показивање	16
2 Tapšanje	17
2 Тапшање	18
3 Ljuljanje	19
3 Љуљање	20
4 Sakrivanje predmeta	21
4 Сакривање предмета	22
5 Gledanje slikovnica	23
5 Гледање сликовница	24
6 Нора, сира	25
6 Хопа, цупа	26
7 Crtanje	27
7 Цртање	28
8 Posmatranje životinja	29
8 Посматрање животиња	30
9 Bubaњ	31
9 Бубањ	32
10 Otvori i zatvori	33
10 Отвори и затвори	34
11 Plesanje	35

11	Плесање	36
12	Ide, ide mali mrav	37
12	Иде, иде мали мрав.....	38
13	Čičak kockice	39
13	Чичак коцкице	40
14	Pijemo čaj	41
14	Пијемо чај	42
15	Unutra i napolje	43
15	Унутра и напоље	44
16	Imitiranje	45
16	Имитирање	46
17	Slikovnice.....	47
17	Сликовнице	48
18	Igra opiravanja.....	49
18	Игра опипавања	50
19	Slikanje	51
19	Сликање.....	52
20	Vožnja čamcem	53
20	Вожња чамцем	54
21	Igranje sa balonom	55
21	Играње са балоном	56
22	Piramida od kolutova.....	57
22	Пирамида од колутава	58
23	Pesmica o telu.....	59
23	Песмица о телу.....	60
24	Igranje sa lutkama, medama i plišananim životinjama	61
24	Играње са луткама, медама и плишаним животињама	62
25	Šetnja	63

25	Шетња	64
26	Oči, uši, nos i usta	65
26	Очи, уши, нос и уста	66
27	Igranje sa papirom	67
27	Играње са папиром	68
28	Set za male majstore.....	69
28	Сет за мале мајсторе	70
29	Pravljenje zvukova.....	71
29	Прављење звукова	72
30	Igranje sa kockicama.....	73
30	Играње са коцкицама	74
31	Pričamo o životinjama	75
31	Причамо о животињама.....	76
32	Beži, Miki - beži, Sale	77
32	Бежи, Мики - бежи, Сале	78
33a	Vađenje puzli.....	79
33a	Вађење пuzли	80
33b	Umetanje puzli	81
33b	Уметање пuzли	82
34	Hodaње na tuđim stopalima	83
34	Ходање на туђим стопалима	84
35	Lepljenje.....	85
35	Лепљење	86
36	Duvanje loptice.....	87
36	Дување лоптице	88
37	Igramo se prodavnice.....	89
37	Играмо се продавнице	90
38	Zajedničko spremanje igračaka	91

38	Zajedničko spremaње играчака.....	92
39	Điha, điha.....	93
39	Ђиха, ђиха.....	94
40	Igranje sa plastelinom	95
40	Играње са пластелином	96
41	Igramo se vozića.....	97
41	Играмо се возића	98
42	Nizanje perli.....	99
42	Низање перли	100
43	Prevrtanje - kolut.....	101
43	Превртање - колут	102
44	Igra prstiju	103
44	Игра прстију.....	104
45	Slikovnice.....	105
45	Сликовнице	106
46	Slikanje vodenim bojama.....	107
46	Сликање воденим бојама.....	108
47	Loto sa slikama	109
47	Лото са сликама	110
48	Opiravanje	111
48	Опиравање	112
49	Prerušavanje	113
49	Прерушавање	114
50	Piramida od plastičnih čaša	115
50	Пирамида од пластичних чаша	116
51	Pomaganje u kući	117
51	Помагање у кући	118
52	Vidim nešto što ti ne vidiš	119

52	Видим нешто што ти не видиш	120
53	Igra memorije	121
53	Игра меморије	122
54	Igranje napolju u pesku	123
54	Играње напољу у песку	124
55	Kotrljanje lopte i gađanje loptom	125
55	Котрљање лопте и гађање лоптом	126
56	Slušaj pažljivo i traži	127
56	Слушај пажљиво и тражи	128
57	Učimo da se oblačimo	129
57	Учимо да се облачимо	130
58	Zajedno pravimo puzzle	131
58	Заједно правимо пузле	132
59	Razgovor uz knjgu	133
59	Разговор уз књигу	134
60	Pričanje uz pomoć čarape ili rukavice za kupanje	135
60	Причање приче уз помоћ чарапе или рукавице за купање	136
61	Šta ide skupa?	137
61	Шта иде скупа?	138
62	Igranje sa kockama Lego ili Lego Duplo	139
62	Играње са коцкама Лего или Лего Дупло.....	140
63	Delovi tela.....	141
63	Делови тела	142
64	Moja porodica.....	143
64	Моја породица	144

Predgovor za roditelje

Dragi roditelji,

U ovom priručniku "Uvek pri ruci" možete skupljati ideje za igre. Na ovim stranicama je opisano kako da Vašem detetu igre i aktivnosti budu zadovoljstvo, a da istovremeno imaju i edukativni efekat.

Stranice sa opisanim igrama su predviđene da posluže kao pomoć da se kroz igru takve aktivno-sti i kod kuće vežbaju.

Pokažite ove ideje i uputstva za igre i ostalim članovima porodice, da i njih podstaknete na igru sa detetom.

Ako imate pitanja ili sugestije u vezi uputstava za igru, možete se u svako doba obratiti glavnoj vaspitačici grupe u kojoj je Vaše dete.

Vama i Vašem detetu želimo puno radosti i zadovoljstva pri igranju!

Предговор за родитеље

Драги родитељи,

У овом приручнику “Увек при руци” можете сакупљати идеје за игре. На овим страницама је описано како да Вашем детету игре и активности буду задовољство, а да истовремено имају и едукативни ефекат.

Странице са описаним играма су предвиђене да послуже као помоћ да се кроз игру такве активности и код куће вежбају.

Покажите ове идеје и упутства за игре и осталим члановима породице, да и њих подстакнете на игру са дететом.

Ако имате питања или сугестије у вези упутстава за игру, можете се у свако доба обратити главној васпитачици групе у којој је ваше дете.

Вама и Вашем детету желимо пуно радости и задовољства при игрању!

Predgovor za savetnike roditelja pri programu "Uvek pri ruci"

Dragi savetnici roditelja,

pripremili smo za Vas i Vaše roditelje grupe "Uvek pri ruci" jedan priručnik sa zbirkom od 64 ideje za igranje. Ove igre mogu da igraju zajedno sa detetom majka, otac ili drugi članovi porodice. Mi Vam preporučujemo da roditeljima date primer za navedene akcije pri nedeljnim susretima. Igre treba da budu pre svega zabava, a istovremeno i podstrek za učenje.

Neke igre su prikladnije za mlađu decu, a druge su pre za malo stariju. Zajedno sa roditeljima ćete izabrati odgovarajuće igre. Redosled igara zavisi od uzrasta i interesa deteta. Sve igre su namenjene ravnopravno i dečacima i devojčicama bez razlike.

Pri izboru igara trebalo bi voditi računa o iskustvu i predznanju roditelja. Na samom početku, objasnite roditeljima kakav uticaj ima koja igra na razvoj deteta i koji je konkretan cilj određene igre u razvoju deteta. Na pr. u igri br. 4 Sakrivanje predmeta – dete vežba svoje pamćenje i uči nove reči.

Najvažnije je zajedničko igranje sa detetom, a tek onda pridržavanje ovom programu.

Roditelji mogu da doprinesu igranju i sopstvenim idejama. Naročito je važno da roditelji razgovaraju sa decom o tome šta upravo zajedno rade.

Deci je lakše da nauče jezik, ukoliko mogu da pričaju o svemu što rade. Što bolje deca govore, to će im biti lakše da stupe u kontakt sa drugom decom.

Molimo da sledeće stavke objasnite roditeljima naročito pažljivo:

Предговор за саветнике родитеља при програму “Увек при руци”

Драги саветници родитеља,

припремили смо за Вас и Ваше родитеље групе "Увек при руци" један приручник са збирком од 64 идеје за играње. Ове игре могу да играју заједно са дететом мајка, отац или други чланови породице. Ми Вам препоручујемо да родитељима дате пример за наведене акције при недељним сусретима. Игре треба да буду пре свега забава, а истовремено и подстрек за учење.

Неке игре су прикладније за млађу децу, а друге су пре за мало старију. Заједно са родитељима ћете изабрати одговарајуће игре. Редослед игара зависи од узраста и интереса детета. Све игре су намењене равноправно и дечацима и девојчицама без разлике.

При избору игара требало би водити рачуна о искуству и предзнанју родитеља. На самом почетку, објасните родитељима какав утицај има која игра на развој детета и који је конкретан циљ одређене игре у развоју детета. На пр. у игри бр. 4 Сакривање предмета – дете вежба своје памћење и учи нове речи.

Најважније је заједничко играње са дететом, а тек онда придржавање овом програму. Родитељи могу да допринесу игрању и сопственим идејама. Нарочито је важно да родитељи разговарају са децом о томе шта управо заједно раде.

Деци је лакше да науче језик, уколико могу да причају о свему што раде. Што боље деца говоре, то ће им бити лакше да ступе у контакт са другом децом.

Молимо да следеће ставке објасните родитељима нарочито пажљиво:

- Roditelji bi trebalo da za vreme igranja određene igre daju detetu predloge i da pri tome prepuste da dete samo odluči šta bi da uradi. Na pr. u igri br. 4 "Sakrivanje predmeta", "Da li da stavim više predmeta ispod marama ili samo jedan?" Za dete je bitno da može da izrazi svoje želje i osećanja.
- Roditelji bi trebalo da shvate zbog čega igraju određene igre sa detetom.
- Roditelji bi trebalo da hvale dete, kad mu nešto uspe. Svaka stranica sa igrom završava se "pohvalom" u obliku rečenice u direktnom obraćanju. Te pohvale su ponuđene kao predlog.
- Roditelji treba da ohrabre dete, ukoliko mu nešto ne uspe iz prve.

Kada se ponovo sretnete sa roditeljima, razgovarajte sa njima o njihovim iskustvima koja su napravili igrajući se predloženih igara sa decom kod kuće. Hvalite ih i podstičite da nastave sa igrom.

Koristite te sastanke u grupi da predstavite igračke, slikovnice, materijal za pravljenje itd. Puno Vam hvala!

Jedno opširno uputstvo za sprovođenje sastanaka grupe za igru po konceptu "Uvek pri ruci", naći ćete u "Priručniku za savetnike roditelja". U ovom priručniku nalaze se sve važne informacije u vezi sa ovim konceptom.

Želimo Vam puno uspeha pri sprovođenju sastanaka grupa roditelj-dete, po konceptu "Uvek pri ruci"!

- Родитељи би требало да за време играња одређене игре дају детету предлоге и да при томе препусте да дете само одлучи шта би да уради. На пр.у игри бр. 4 "Сакривање предмета", "Да ли да ставим више предмета испод мараме или само један?" За дете је битно да може да изрази своје жеље и осећања.
- Родитељи би требало да схвате због чега играју одређене игре са дете-том.
- Родитељи би требало да хвале дете, кад му нешто успе. Свака страница са игром завршава се "похвалом" у облику реченице у директном обраћању. Те похвале су понуђене као предлог.
- Родитељи би требало да охрабре дете, уколико му нешто не успе из прве.

Када се поново сретнете са родитељима, разговарајте са њима о искуствима која су направили играјући се са децом код куће предложених игара. Хвалите их и подстичите да наставе са игром.

Користите те састанке у групи да представите играчке, сликовнице, материјал за прављење итд. Пуно Вам хвала!

Једно опширно упутство за спровођење састанака групе за игру по концепту "Увек при руци", наћи ћете у "Приручнику за саветнике родитеља". У овом приручнику налазе се све важне информације у вези овог концепта.

Желимо Вам пуно успеха при спровођењу састанака група родитељ-дете, по концепту "Увек при руци"!

1 Pokazivanje

Šta uči Vaše dete?

- Da pažljivo posmatra
- Da razume reči
- Kasnije i da ponavlja reči

Šta Vam treba?

- Vaše okruženje (na pr. kod kuće, komšiluk)

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Uzmite Vaše dete na ruke ili u krilo.
- Gledajte u pravcu kuda gleda dete.
- Pokažite na to i recite mu kako se zove taj predmet.
- Pokažite na kauč, lampu, stolicu i recite mu kako se zovu ti predmeti.
- Pitajte dete: "Gde je lampa? Gde je stolica?"

Ohrabrite dete:

- Dobro prepoznaješ to što ti pokazujem!

1 Показивање

Шта учи Ваше дете?

- Да пажљиво посматра
- Да разуме речи
- Касније и да понавља речи

Шта Вам треба?

- Ваше окружење (на пр. код куће, комшилук)

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Узмите Ваше дете на руке или у крило.
- Гледајте у правцу куда гледа дете.
- Покажите на то и реците му како се зове тај предмет.
- Покажите на кауч, лампу, столицу и реците му како се зову ти предмети.
- Питајте дете: "Где је лампа? Где је столица?"

Охрабрите дете:

- Добро си препознајеш то што ти показујем!

2 Tapšanje

Šta uči Vaše dete?

- Reči
- Da imitira pokrete
- Ritam

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Sedite okrenuti jedno prema drugome i pevajte zajedno uz odgovarajuće pokrete:

Taši, taši, tanana,
i svilena marama,
u marami šećera,
da nam dete večera.

- Izaberite neku drugu, vama poznatu pesmicu, pevajte je detetu i zajedno pravite odgovarajuće pokrete.

Ohrabrite dete:

- Podižeš ruke tako visoko.
- Pa ti već umeš da pevaš (ukoliko vaše dete pušta glasove).

2 Тапшање

Шта учи Ваше дете?

- Речи
- Да имитира покрете
- Ритам

Шта Вам треба?

- Није вам потребан никакав материјал.

шта можете радити?

- Седите окренути једно према другоме и певајте заједно уз одговарајуће покрете:

Таши, таши, танана,
и свилена марама,
у марами шећера,
да нам дете вечера.

- Изаберите неку другу, вама познату песмицу, певајте је детету и заједно правите одговарајуће покрете.

Охрабрите дете:

- Подижеш руке тако високо.
- Па ти већ умеш да певаш (уколико ваше дете пушта гласове).

3 Ljuljanje

Šta uči Vaše dete?

- Da zajedno sa Vama nešto radi

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Postavite dete da sedi na podu ispred Vas.
- Stanite iza deteta i čučnite.
- Prođite rukama ispod potkolenica Vašeg deteta.
- Čvrsto preklopite ruke ispod kolena Vašeg deteta.
- Kažite detetu da ćete sada da ga ljuljate i počnite sa ljuljanjem, napred-nazad i levo-desno. Možete pri tome i da pevate, sledeću ili neku drugu pesmicu koju znate:

Ljulja, ljulja, ljuške,
Bere deda kruške,
pa ih deci daje,
da se njima slade.
Svakom da jednu, dve
A detetu mome – sve!

(umesto "detetu" možete reći ime Vašeg deteta)

Ohrabrite dete:

- Razgovarajte za vreme ljuljanja i hvalite Vaše dete.

3 Љуљање

Шта учи Ваше дете?

- Да заједно са Вама нешто ради

Шта Вам треба?

- Није Вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Поставите дете да седи на поду испред Вас.
- Станите иза детета и чучните.
- Прођите рукама испод потколеница Вашег детета.
- Чврсто преклопите руке испод колена Вашег детета.
- Кажите детету да ћете сада да га љуљате и почните са љуљањем, напред-назад и лево-десно. Можете при томе и да певате, следећу или неку другу песмицу:

Љуља, љуља, љушке,
бере деда крушке,
па их деци даје,
да се њима сладе.
Сваком да једну, две
А детету моме – све!

(уместо "детету" можете рећи име Вашег детета)

Охрабрите дете:

- Разговарајте за време љуљања и хвалите Ваше дете.

4 Sakrivanje predmeta

Šta uči Vaše dete?

- Da vežba svoje pamćenje
- Nove reči

Šta Vam treba?

- Jedna marama
- Predmeti koji mogu da stanu ispod marama

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu da razgleda i opipa maramu i predmete, možda hoće i da ih stavi u usta.
- Sakrijte jedan predmet ispod marama na pr. šolju.
- Pitajte dete: "Gde je šolja?"
- Sklonite maramu, Vi ili dete. "Tu je šolja!"
- Ponovite igru, tako što ćete sakriti neki drugi predmet.
- Jednom sakrijte lice iza marama i kad sklonite maramu kažite -"Ku-ku!"

Ohrabrite dete:

- Dobro umeš da prepoznaš šolju ispod marama.

4 Сакривање предмета

Шта учи Ваше дете?

- Да вежба своје памћење
- Нове речи

Шта Вам треба?

- Једна марама
- Предмети који могу да стану испод мараме

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте детету да разгледа и опипа мараму и предмете, можда хоће и да их стави у уста.
- Сакријте један предмет испод мараме на пр. шољу.
- Питајте дете: "Где је шоља?"
- Склоните мараму, Ви или дете. "Ту је шоља!"
- Поновите игру, тако што ћете сакрити неки други предмет.
- Једном сакријте лице иза мараме и кад склоните мараму кажите -"Ку-ку!"

Охрабрите дете:

- Добро умеш да препознаш шољу испод мараме.

5 Gledanje slikovnica

Šta uči Vaše dete?

- Da prepozna reči
- Da prepozna slike
- Da se upoznaje sa knjigama

Šta Vam treba?

- Slikovnice sa čvrstim stranicama, od kartona, plastike ili tekstila, kod kojih na svakoj strani ima jedna ili dve slike

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Vaše dete može da otvori i razgleda slikovnicu.
- Pokažite neku sliku i pričajte mu nešto o tome.
- Postavite mu pitanje u vezi tih slika na pr. "Gde su pantalone? Da li i ti imaš pantalone na sebi?"
- Maloj deci često je dovoljno da samo gledaju slike.

Ohrabrite dete

- Baš je zabavno gledati sa tobom slikovnice!

5 Гледање сликовница

Шта учи Ваше дете?

- Да препознаје речи
- Да препознаје слике
- Да се упознаје са књигама

Шта Вам треба?

- Сливовнице са чврстим страницама, од картона, пластике или текстила, код којих на свакој страни има једна или две слике

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Ваше дете може да отвори и разгледа сликовницу.
- Покажите неку слику и причајте му нешто о томе.
- Поставите му питање у вези тих слика на пр. "Где су панталоне? Да ли и ти имаш панталоне на себи?"
- Малој деци често је довољно да само гледају слике.

Охрабрите дете:

- Баш је забавно гледати са тобом сликовнице!

6 Hopa, cupa

Šta uči Vaše dete?

- Da zajedno sa Vama nešto radi
- Da drži ravnotežu

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Uzmite dete u krilo, tako da je licem okrenuto prema Vama
- Držite ga čvrsto rukama u predelu gornjeg dela tela.
- Klackajte dete prvo na jednom, a onda i na drugom kolenu, recitujte pri tom:

Ovako jaše gospodar,
hopa, cupa, cupa,
Ovako jaše sluga ,
hopa cupa cupa, hopa cupa cupa
...Pao sluga!

- Kod prvog "hopa, cupa" , klackajte polako, a kod drugog "hopa cupa", klackajte brže.
- Kod "Pao sluga" pustite dete da sklizne između kolena.

Ohrabrite dete:

- Ti već znaš da jašeš!

6 Хопа, цупа

Шта учи Ваше дете?

- Да заједно са Вама нешто ради
- Да држи равнотежу

Шта Вам треба?

- Није Вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Узмите дете у крило, тако да је лицем окренуто према Вама.
- Држите га чврсто рукама у пределу горњег дела тела.
- Клацајте дете прво на једном, а онда и на другом колону, рецитујте при том:

Овако јаше господар,
хопа, цупа, цупа.
Овако јаше слуга,
хопа цупа цупа, хопа цупа цупа.
...Пао слуга!

- Код првог "хопа, цупа", клацајте полако, а код другог "хопа цупа", клацајте брже.
- Код "Пао слуга" пустите дете да склизне између колена.

Охрабрите дете:

- Ти већ знаш да јашеш!

7 Crtanje

Šta uči Vaše dete?

- Da drži bojicu, voštanu ili drvenu
- Da crta crte, linije, a kasnije i krugove
- Da se kreativno zanima

Šta Vam treba?

- Debele, kratke drvene ili voštane bojice ili krede
- Veliki komad papira ili kartona (može i već korišten), ili za krede – trotoar

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Sedite za sto na kome je pribor za crtanje.
- Dajte detetu bojicu i papir i posmatrajte šta će da uradi sa tim.
- Pokažite detetu kako se crta: nacrtajte nekoliko linija i tačaka.
- Crtajte sve dok je dete raspoloženo za crtanje (obično to traje nekoliko minuta).
- Na kraju zajedno posmatrajte crtež i razgovarajte o tome šta vidite.
- Crtež okačite ili ga izložite na dobro vidljivo mesto.

Ohrabrite dete:

- To je jedna lepa, plava linija!
- Ti umeš već tačke da crtaš, baš lepo!

7 Цртање

Шта учи Ваше дете?

- Да држи бојицу, воштану или дрвену
- Да црта црте, линије, а касније и кругове
- Да се креативно занима

Шта Вам треба?

- Дебеле, кратке дрвене или воштане бојице или креде
- Велики комад папира или картона (може и већ кориштен), или за креде - тротоар

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Седите за сто на коме је прибор за цртање.
- Дајте детету бојицу и папир и посматрајте шта ће да уради са тим.
- Покажите детету како се црта: нацртајте неколико линија и тачака.
- Цртајте све док је дете расположено за цртање (обично то траје неколико минута).
- На крају заједно посматрајте цртеж и разговарајте о томе шта видите.
- Цртеж окачите или га изложите на добро видљиво место.

Охрабрите дете:

- То је једна лепа, плава линија!
- Ти умеш већ тачке да црташ, баш лепо!

8 Posmatranje životinja

Šta uči Vaše dete?

- Da prepozna životinje u njihovoj okolini; Kako izgledaju? Šta rade? Kakve glasove puštaju? Kakve su na dodir?
- Imena životinja i njihovih delova tela

Šta Vam treba?

- Jedna ili više životinja, koje možete da posetite (možete na pr. da odete u zoološki vrt)

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Možete da posetite jednu ili više životinja i ukoliko su pitome, možete i da ih pomazite.
- Kažite detetu koje su to životinje.
- Imitirajte glasove životinja i podstaknite dete da i ono proba da ih imitira.
- Možete zajedno da pevate pesmicu "Čika Pera ima farmu... ia, ia , ooo"
- Pokažite glavu, šape, rep i telo životinja i opišite šta životinje tim delovima tela mogu da rade (jedu, hodaju, mašu, brane se od muva).
- Obratite pažnju za šta se interesuje Vaše dete i pričajte mu više o tome.

Ohrabrite dete:

- Tako lepo, nežno maziš psa, on baš uživa.
- Ti znaš kako kaže koza: meee, meee!

8 Посматрање животиња

Шта учи Ваше дете?

- Да препознаје животиње у њиховој околини; Како изгледају? Шта раде? Какве гласове пуштају? Какве су на додир?
- Имена животиња и њихових делова тела

Шта Вам треба?

- Једна или више животиња, које можете да посетите (можете на пр. да одете у золошки врт)

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Можете да посетите једну или више животиња и уколико су питоме, можете и да их помазите.
- Кажите детету које су то животиње.
- Имитирајте гласове животиња и подстакните дете да и оно проба да их имитира.
- Можете заједно да певате песмицу "Чика Пера има фарму... иа, иа , ооо"
- Покажите главу, шапе, реп и тело животиња и опишите шта животиње тим деловима тела могу да раде (једу, ходају, машу, бране се од мува).
- Обратите пажњу за шта се интересује Ваше дете и причајте му више о томе.

Охрабрите дете:

- Тако лепо, нежно мазиш пса, он баш ужива.
- Ти знаш како каже коза: меее, меее!

9 Bujanj

Šta uči Vaše dete?

- Da sa štapom ili drvenom varjačom proizvodi različite zvuke
- Da prepozna razlike između zvukova, to je bitno za učenje jezika

Šta Vam treba?

- Jedna limenka sa poklopcem koji može dobro da se zatvori, eventualno napunjena sa pirinčem ili kukuruzom, ili jedan bubanj
- Jedan štap ili varjača

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Napunite limenku sa pirinčem ili kukuruzom i zatvorite je poklopcem.
- Vaše dete može sa time da se igra: da udara po konzervi, da zveči kao sa zvečkom, da je pusti da se kotrlja.
- Možete da mu pokažete kako može jače ili slabije da udara po konzervi odnosno bubnju.
- Kažite pri tom reči "jako" ili "slabo".
- Možete da mu pokažete da može da udara i po podu, stolu ili nečemu drugom.
- Dete može da proba i samo da napravi zvuke koje čuje.
- Možete zajedno i da lupate nogama po podu (imajte obzira prema komšijama).

Ohrabrite dete:

- Super, odlično to radiš!
- Ti znaš već jače i slabije da lupaš po podu!

9 Бубањ

Шта учи Ваше дете?

- Да са штапом или дрвеном варјачом производи различите звуке
- Да препозна разлике између звукова, то је битно за учење језика

Шта Вам треба?

- Једна лименка са поклопцем који може добро да се затвори, евентуално напуњена са пиринчем или кукурузом, или један бубањ.
- Један штап или варјача

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Напуните лименку са пиринчем или кукурузом и затворите је поклопцем.
- Ваше дете може са тиме да се игра: да удара по конзерви, да звечи као са звечком, да је пусти да се котрља.
- Можете да покажете како може јаче или слабије да удара по конзерви односно бубњу.
- Кажите при том речи "јаче" или "слабо".
- Можете да му покажете да може да удара и по поду, столу или нечему другом.
- Дете може да проба да и само направи звуке које чује.
- Можете заједно и да лупате ногама по поду (имајте обзира према комшијама).

Охрабрите дете:

- Супер, одлично то радиш!
- Ти знаш јаче и слабије да лупаш по поду.

10 Otvori i zatvori

Šta uči vaše dete?

- Da sa ciljem pomera prste i ruke
- Različite načine otvaranja i zatvaranja
- Da primeni sopstveni razum
- Izraze "otvori" i "zatvori"

Šta vam treba?

- Predmeti koji se na različite načine otvaraju i zatvaraju, kao na pr. kutija šibica, kutija sa poklopcem, metalna kutija od keksa, kutija sa prikačenim poklopcem.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu kutiju, limenku, kartonsku kutiju itd. da može da ih razgleda.
- Pokažite detetu kako se svaka od njih otvara i ponovo zatvara.
- Kažite pri tome svaki put "otvori" i "zatvori".
- Uzmite detetove ruke u svoje i otvarajte i zatvarajte navedene predmete zajedno.
- Kad je to Vaše dete naučilo, želeće to često da ponavlja.

Ohrabrite dete:

- Da, odlično, tako ćeš otvoriti kutiju.
- Ti umeš već i vrata da zatvoriš. Bravo!

10 Отвори и затвори

Шта учи ваше дете?

- Да са циљем помера прсте и руке
- Различите начине отварања и затварања
- Да примени сопствени разум
- Изразе "отвори" и "затвори"

Шта вам треба?

- Предмети који се на различите начине отварају и затварају, као на пр. кутија шибица, кутија са поклопцем, метална кутија од кекса, кутија са прикаченим поклопцем.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте детету кутију, лименку, картонску кутију итд. да може да их разгледа.
- Покажите детету како се свака од њих отвара и поново затвара.
- Кажите при томе сваки пут "отвори" и "затвори".
- Узмите дететове руке у своје и отварајте и затварајте наведене предмете заједно.
- Кад је то Ваше дете научило, желеће то често да понавља.

Охрабрите дете:

- Да, одлично, тако ћеш отворити кутију.
- Ти умеш већ и врата да затвориш. Браво!

11 Plesanje

Šta uči Vaše dete?

- Da sluša muziku
- Ritam
- Da se pokreće uz muziku

Šta Vam treba?

- Muzika

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Pustite muziku ili pevajte sami.
- Uzmite dete na ruke ili ga držite za obe ruke.
- Plešite zajedno sa detetom.

Ohrabrite dete:

- Kako nas dvoje lepo plešemo!

11 Плесанье

Шта учи Ваше дете?

- Да слуша музику
- Ритам
- Да се покреће уз музику

Шта Вам треба?

- Музика

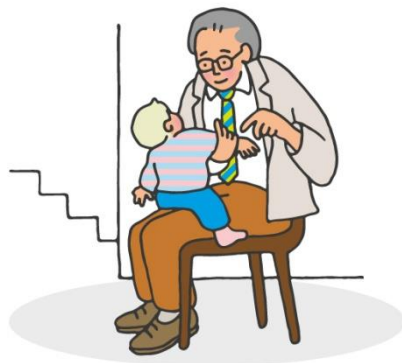
ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Пустите музику или певајте сами.
- Узмите дете на руке или га држите за обе руке.
- Плешите заједно са дететом.

Охрабрите дете:

- Како нас двоје лепо плешемо!

12 Ide, ide mali mrav

Šta uči Vaše dete?

- Da nešto zajedno sa Vama radi

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Postavite dete da sedi na Vašem krilu, licem okrenuto prema vama.
- Idite prstima preko detetove ruke sve do vrata i kažite:

Ide, ide mali mrav...

- Tipkajte njegovu ušnu školjku...

kling-kling-kling

- Lagano ga kuckajte po čelu...

kuc-kuc

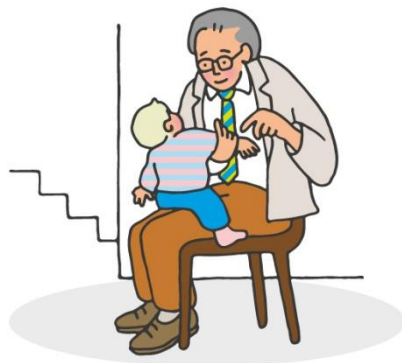
- Lupkajte ga po vrhu nosa...

Dobar dan, nosiću!

Ohrabrite dete:

- Kako lepo znaš da pričaš ovu priču!
- Tvoji prsti odlično igraju ovu igru!

12 Иде, иде мали мрав

Шта учи Ваше дете?

- Да нешто заједно са Вама ради

Шта Вам треба?

- Није Вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Поставите дете да седи на Вашем крилу, окренуто лицем према вама.
- Идите прстима преко дететове руке све до врата и кажите:

Иде, иде мали мрав...

- Типкајте његову ушну шкољку...

клинг-клинг-клинг

- Лагано га куцкајте по челу...

куц-куц

- Лупкајте гапо врху носа...

Добар дан, носићу!

Охрабрите дете:

- Како лепо знаш да причаш ову причу!
- Твоји прсти одлично играју ову игру!

13 Čičak kockice

Šta uči Vaše dete?

- Da vežba pokrete šaka i ruku
- Da prepozna odnose pri građenju
- Koordinaciju očiju i ruku

Šta Vam treba?

- Čičak kockice

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Pustite dete najpre da se samo igra i opipava kockice. Posvetite mu pri tome puno pažnje.
- Pokažite Vašem detetu kako može da sastavi kockice.
- Vi sastavite povezane delove jedan za drugi, tako da dete može da vidi da se svi delovi čvrsto drže.
- Ponovite radnju, možda će dete pokušati to isto.
- Sad razdvojite delove koje ste spajali tako da dete to dobro može da vidi.
- Obratite pažnju da li će dete pokušati da razdvoji i čvrsto spojene kockice.

Ohrabrite dete:

- Da, tako, vuci samo jače, pa će se kockice razdvojiti.
- Kako ti već umeš da gradiš! Baš lepo!

13 Чичак коцкице

Шта учи Ваше дете?

- Да вежба покрете шака и руку
- Да препозна односе при грађењу
- Координацију очију и руку

Шта Вам треба?

- Чичак коцкице

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Пустите дете најпре да се само игра и опипава коцкице. Посветите му при томе пуно пажње.
- Покажите Вашем детету како може да састави коцкице.
- Ви саставите повезане делове један за други, тако да дете може да види да се сви делови чврсто држе.
- Поновите радњу, можда ће дете покушати то исто.
- Сад раздвојите делове које сте спајали тако да дете то добро може да види.
- Обратите пажњу да ли ће дете покушати да раздвоји и чврсто спојене коцкице.

Охрабрите дете:

- Да, тако, вуци само јаче, па ће се коцкице раздвојити.
- Како ти већ умеш да градиш! Баш лепо!

14 Pijemo čaj

Šta uči Vaše dete?

- Da se pretvara da nešto radi, da izmišlja
- Da se zajedno sa nekim igra i da razgovara

Šta Vam treba?

- Šoljice ili čaše
- Kašičica
- Jedan mali čajnik

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Razgledajte sa detetom šoljice, kašičicu i čajnik i razgovarajte sa detetom o tim predmetima.
- Sada se Vi pretvarajte da sipate čaj i da ga pijete.
- Pretvarajte se da sipate čaj u još jednu šoljicu i dajte je Vašem detetu: "Vidi, šoljica čaja. Da li i ti hoćeš da piješ čaja?"
- Zamolite Vaše dete da Vam sipa još jednu šoljicu čaja i pretvarajte se da je pijete.

Ohrabrite dete:

- Što ti praviš dobar čaj! Vrlo rado ću popiti još jednu šoljicu.
- Umeš već odlično da sipaš čaj u šolju. A kome ćeš dati tu šoljicu?

14 Пијемо чај

Шта учи Ваше дете?

- Да се претвара да нешто ради, да измишља
- Да се заједно са неким игра и да разговара

Шта Вам треба?

- Шољице или чаше
- Кашичица
- Један мали чајник

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Разгледајте са дететом шољице, кашичицу и чајник и разговарајте са дететом о тим предметима.
- Сада се Ви претварајте да сипате чај и да га пијете.
- Претварајте се да сипате чај у још једну шољицу и дајте је Вашем детету: "Види, шоља чаја. Да ли и ти хоћеш да пијеш чаја?"
- Замолите Ваше дете да Вам сипа још једну шољу чаја и претварајте се да је пијете.

Охрабрите дете:

- Што ти правиш добар чај! Врло радо ћу попити још једну шољицу.
- Умеш одлично да сипаш чај у шољу. А коме ћеш дати ту шољицу?

15 Unutra i napolje

Šta uči Vaše dete?

- Da razvija svoj razum
- Da koristi izraze "unutra" i "napolje"

Šta Vam treba?

- Jedan karton sa plastičnim čašama, kašikama, praznim kutijama i limenkama

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Razgledajte zajedno sa detetom sve predmete i pustite ga da se igra sa njima koliko god želi.
- Potom stavite kašiku u čašu, a čašu u kutiju.
- Pri tom kažite jasno detetu: "Vidi, stavljam kašiku U čašu, a čašu U kutiju!"
- Zamolite dete da stavi jednu kutiju u veliki karton. Pomozite mu ako je to potrebno.
- Sad izvadite sve predmete iz kartona i kažite pri tome jasno: "Sada sve ponovo vadam IZ kartona."
- Sad zajedno stavlajte predmete **U** karton pa ih opet vadite **IZ** kartona.

Ohrabrite dete:

- Odlično, lepo i čvrsto držiš čašu, stavi je, molim te, sada **U** karton.
- Izvadi, molim te, kašiku **IZ** šolje. Odlično to radiš!

15 Унутра и напоље

Шта учи ваше дете?

- Да развија свој разум
- Да користи изразе "унутра" и "напоље"

Шта вам треба?

- Један картон са пластичним чашама, кашикама, празним кутијама и лименкама

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Разгледајте заједно са дететом све предмете и пустите га да се игра са њима колико год жели.
- Потом ставите кашику у чашу, а чашу у кутију.
- При том кажите детету јасно: "Види, стављам кашику У чашу, а чашу У кутију!"
- Замолиште дете да стави једну кутију у велики картон. Помозите му ако је то потребно.
- Сад извадите све предмете из картона и кажите при томе јасно: "Сада све поново вадим ИЗ картона."
- Сад заједно са дететом стављајте предмете У картон па их опет вадите ИЗ картона.

Охрабрите дете:

- Одлично, лепо и чврсто држиш чашу, стави је, молим те, сад У картон.
- Извади, молим те, кашику ИЗ шоље. Одлично то радиш!

16 Imitiranje

Šta uči Vaše dete?

- Da pažljivo posmatra
- Da imitira nekoga

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Mašite Vašem detetu i tražite da vas oponaša: "Hajde maši i ti meni, ovako kao ja".
- Posle mahanja pravite neke druge pokrete i tražite od deteta da ih oponaša.
- Posmatrajte dete i sada Vi oponašajte neki njegov pokret.
- Pevajte neku prikladnu pesmicu, kao na pr.:

- Kad si sretan lupi tada dlan o dlan!
- Kad si sretan lupi tada dlan o dlan!
- Kad si sretan i kad želiš, s drugim delit sreću tu,
- kad si sretan lupi tada dlan o dlan.

- Kad si sretan prstima pucketaj ti, kad si sretan i kad želiš...
- Kad si sretan ti dodirni kolena...,
- Kad si sretan lupi nogama o pod...,
- Kad si sretan, vikni glasno tad URA! ...,
- Kad si sretan ti ponovi ovo sve...

Ohrabrite dete:

- Odlično, baš lepo umeš da oponašaš!
- Umeš već tako lepo da mašeš/ tapšeš/pucketaj prstima/udaraš po bubnju!

16 Имитирање

Шта учи Ваше дете?

- Да пажљиво посматра
- Да имитира некога

Шта Вам треба?

- Није вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Машите вашем детету и тражите да вас опонаша: "Хајде маши и ти мени, овако као ја".
- После махања правите неке друге покрете и тражите од детета да их опонаша.
- Посматрајте дете и сада Ви опонашајте неки његов покрет.
- Певајте неку прикладну песмицу, као на пр.:

- Кад си сретан лупи тада длан о длан!
- Кад си сретан лупи тада длан о длан!
- Кад си сретан и кад желиш, с другим делиш срећу ту,
- кад си сретан тада лупи длан о длан.
- Кад си сретан прстима пуцкетај ти, кад си сретан и кад желиш...
- Кад си сретан ти додирни колена...,
- Кад сисретан лупи ногама о под...,
- Кад сисретан, викни гласно тад УРА! ...,
- Кад си сретан ти понови ово све....

Охрабрите дете:

- Одлично, баш лепо умеш да опонашаш!
- Умеш већ тако лепо да машеш/ тапшеш/пуцкеташ прстима/удараш по бубњу!

17 Slikovnice

Šta uči Vaše dete?

- Da razgleda slike i knjige
- Da sluša šta pričate
- Bogati svoj rečnik

Šta Vam treba?

- Slikovnica o odeći

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Uzmite Vaše dete na krilo ili ga stavite da sedi pored Vas na kauču.
- Dajte detetu da razgleda slike u knjizi.
- Govorite o tome šta sve može da se vidi na slikama. Napravite celu priču, nemojte samo da nabrajate odevne predmete.
- Pokažite na delove odeće koje vidite i pitajte dete: "Gde je tvoja košulja?"
- Pustite dete da samo okrene stranu.
- Kad dete nešto pogrešno izgovori, ponovite tu reč u celoj rečenici.
- Na pr. kad Vaše dete kaže "lone" (za pantalone), onda ćete Vi da kažete: "Da, to su pantalone!"

Ohrabrite dete:

- Ti već lepo gledaš slikovnice!
- Umeš već sam/sama da okrećeš stranice!

17 Сlikовнице

Шта учи Ваше дете?

- Да разгледа слике и књиге
- Да слуша шта причате
- Богати свој речник

Шта Вам треба?

- Сlikовница о одећи

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Узмите Ваше дете на крило или га ставите да седи поред Вас на каучу.
- Дајте детету да разгледа слике у књизи.
- Говорите о томе шта све може да се види на сликама. Направите целу причу, немојте само да набрајате одевне предмете.
- Покажите на делове одеће који се виде и питајте дете: "Где је твоја кошуља?"
- Пустите дете да само окрене страну.
- Кад дете нешто погрешно изговори, поновите ту реч у целој реченици.
- На пр. кад Ваше дете каже "лоне" (за панталоне), онда ћете Ви да кажете: "Да, то су панталоне!"

Охрабрите дете:

- Ти већ лепо гледаш сlikовнице!
- Умеш већ сам/сама да okreћеш странице!

18 Igra opipavanja

Šta uči Vaše dete?

- Da opipava rukama

Šta Vam treba?

- Predmeti od različitih materijala, na pr. od vune, plastike, drveta, (debelog) stakla, metala

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Poređajte predmete, na pr. šal, ili plišanu životinju, plastičnu kutiju, kašičicu, flašicu za mleko...
- Vi i Vaše dete opipavajte te predmete najpre rukama, a onda i obrazom.
- Razgovarajte sa detetom o tome, o kojim predmetima se radi i kakvi su na dodir: tvrdi ili meki; glatki ili hrapavi; topli ili hladni; prijatni ili neprijatni.

Ohrabrite dete:

- Ti ispituješ stvari nosom, to je baš dobra ideja!
- Da, to je hladno, upravo tako!

18 Игра опипавања

Шта учи Ваше дете?

- Да опипава рукама

Шта Вам треба?

- Предмети од различитих материјала, на пр. од вуне, пластике, дрвета, (дебелог) стакла, метала

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Поређајте предмете, на пр. шал, или плишану животињу, пластичну кутију, кашичицу, флашицу за млеко...
- Ви и ваше дете опипавајте те предмете најпре рукама, а онда и образом.
- Разговарајте са дететом о томе, о којим предметима се ради и какви су на додир: тврди или меки; глатки или храпави; топли или хладни; пријатни или непријатни.

Охрабрите дете:

- Ти испитујеш ствари носом, то је баш добра идеја!
- Да, то је хладно, управо тако!

19 Slikanje

Šta uči Vaše dete?

- Da vežba pokrete rukama
- Koordinaciju ruku i očiju
- Da se kreativno izražava, da koristi sopstvenu maštu

Šta Vam treba?

- Plastična folija kao podloga (na pr. kesa za đubre)
- Novinski papir ili neki drugi papir za slikanje
- Debela četkica sa kratkom drškom
- Boja rastvorena u vodi u plitkoj posudi
- Plastična kesa za đubre i makaze

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Stavite podlogu na sto i kažite šta ste planirali da radite.
- Isecite na kesi za đubre tri otvora (za glavu i ruke), tako da je dete može obući kao radnu kecelju.
- Pripremite papir, boju i četkicu.
- Umočite četkicu u boju i naslikajte veliku mrlju ili liniju.
- Dajte detetu četkicu. Ako je potrebno, pomozite mu da zamoči četkicu u boju, a ako treba pomozite mu i pri slikanju. Pustite ga da i samo proba da slika.

Ohrabrite dete:

- Kako lepo crtaš crvenom bojom!

19 Сликање

Шта учи Ваше дете?

- Да вежба покрете рукама
- Координацију руку и очију
- Да се креативно изражава, да користи сопствену машту

Шта Вам треба?

- Пластична фолија као подлога (на пр. кеса за ђубре)
- Новински папир или неки други папир за сликање
- Дебела четкица са кратком дршком
- Боја растворена у води у плиткој посуди
- Пластична кеса за ђубре и маказе

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Ставите подлогу на сто и кажите шта сте планирали да радите.
- Исеците на кеси за ђубре три отвора (за главу и руке), тако да је дете може обући као радну кецељу.
- Припремите папир, боју и четкицу.
- Умочите четкицу у боју и насликајте велику мрљу или линију.
- Дајте детету четкицу. Ако је потребно, помозите му да замочи четкицу у боју, а ако треба помозите му и при сликању. Пустите га да и само проба да слика.

Охрабрите дете:

- Како лепо црташ црвеном бојом!

20 Vožnja čamcem

Šta uči Vaše dete?

- Reči
- Da se zajedno s nekim igra

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Sedite na pod, Vi i dete, okrenuti licem jedno prema drugom.
- Držite se za ruke.
- Pravite se kao da sedite u čamcu i da veslate: povucite obe detetove ruke prema sebi i nagnite se nazad. Sad ih gurnite napred i nagnite se pri tom napred.
- Menjajte ponekad brzinu ili veslajte samo s jedne strane.
- Pri tom razgovarajte ili pevajte zajedno sa detetom.

Ohrabrite dete:

- Umeš već odlično da veslaš!

20 Вожња чамцем

Шта учи Ваше дете?

- Речи
- Да се заједно с неким игра

Шта Вам треба?

- Није вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Седите на под, Ви и дете, окренути лицем једно према другом.
- Држите се за руке.
- Правите се као да седите у чамцу и да веслате: повуците обе дететове руке према себи и нагните се назад. Сад их гурните напред и нагните се при том напред.
- Мењајте понекад брзину или веслајте само с једне стране.
- При том разговарајте или певајте заједно са дететом.

Охрабрите дете:

- Умеш већ одлично да веслаш!

21 Igranje sa balonom

Šta uči Vaše dete?

- Ono otkriva različite mogućnosti igranja jednim predmetom
- Da se bolje kreće

Šta Vam treba?

- Jedan ili više balona
- Eventualno parče vrpce

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Naduvajte balon i puštajte vazduh da polako izlazi iz njega uz zvižduk.
- Naduvajte balon i onda ga pustite da odleti.
- Naduvajte balon (ne jako, da ne pukne) i zavežite ga.
- Dajte detetu da opipa balon, da ga omiriše, da udara rukom po njemu, da ga stegne, da ga uhvati i sakrije. Pričajte pri tom uvek šta dete radi.
- Potom možete zajedno da se igrate sa balonom, tako što ćete udarati rukom po njemu.

Ohrabrite dete:

- Baš visoko umeš da baciš balon!
- Bravo, znaš već odlično da uhvatiš balon!

21 Играње са балоном

Шта учи Ваше дете?

- Оно открива различите могућности играња једним предметом
- Да се боље креће

Шта Вам треба?

- Један или више балона
- Евентуално парче врпце

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Надувајте балон и пуштајте ваздух да полако излази из њега уз звиждук.
- Надувајте балон и онда га пустите да одлети.
- Надувајте балон (не јако, да не пукне) и завежите га.
- Дајте детету да опипа балон, да га омирише, да удара руком по њему, да га стегне, да га ухвати и сакрије. Причајте при том увек шта дете ради.
- Потом можете заједно да се играте са балоном, тако што ћете ударати руком по њему.

Охрабрите дете:

- Баш високо умеш да бациш балон!
- Браво, знаш већ одлично да ухватиш балон!

22 Piramida od kolutova

Šta uči Vaše dete?

- Da pokreće svoje ruke
- Da razlikuje različite veličine i boje kolutova
- Koordinaciju očiju i ruku; vežba: posmatraj i radi

Šta Vam treba?

- Piramida od kolutova

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu piramidu, da može s njom da se igra koliko hoće.
- Pokažite detetu kako mogu kolutovi da se nataknu na štap (u početku redosled kolutova još nije bitan).
- Pokušajte sa vašim detetom da postavite kolutove jedan na drugi ili da ih jednostavno kotrljate.
- Pri tom pričajte sa detetom o tome šta radite.

Ohrabrite dete:

- Da, možeš taj kolut da staviš i na svoju glavu.
- Bravo, napravio/napravila si lepu piramidu.
- Odlično kotrljaš kolutove.

22 Пирамида од колутова

Шта учи Ваше дете?

- Да покреће своје руке
- Да разликује различите величине и боје колутова
- Координацију очију и руку; вежба: посматрај и ради

Шта Вам треба?

- Пирамида од колутова

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте детету пирамиду, да може с њом да се игра колико хоће.
- Покажите детету како могу колутови да се натакну на штап (у почетку редослед колутова још није битан).
- Покушајте са вашим дететом да поставите колутове један на други или да их једноставно котрљате.
- При том причајте са дететом о томе шта радите.

Охрабрите дете:

- Да, можеш тај колут да ставиш и на своју главу.
- Браво, направио/направила си лепу пирамиду.
- Одлично котрљаш колутове.

23 Pesmica o telu

Šta uči Vaše dete?

- Imena različitih delova tela
- Da se pokreće uz muziku

Šta Vam treba?

- Jedna pesmica

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Sedite okrenuti jedno prema drugom.
- Pevajte zajedno jednu pesmicu ili je recitujte i igrajte u skladu sa njom:

na pr. "Glava-ramena-kolena i prsti"

Glava-ramena-kolena i prsti
Kolena i prsti
Glava-ramena-kolena i prsti
Kolena i prsti
I oči, i uši, i usta i nosić
Glava-ramena-kolena i prsti
Kolena i prsti

Ohrabrite dete:

- Ti već umeš lepo da pevaš! Da, igray uz pesmu!
- Ti već dobro poznaješ tvoje delove tela!

23 Песмица о телу

Шта учи Ваше дете?

- Имена различитих делова тела
- Да се покреће уз музику

Шта Вам треба?

- Једна песмица

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Седите окренути једно према другом.
- Певајте заједно једну песмицу или рецитујте песмицу и играјте у складу са њом:

на пр. “Глава-рамена-колена и прсти”

Глава-рамена-колена и прсти
 Колена и прсти
 Глава-рамена-колена и прсти
 Колена и прсти
 И очи, и уши, и уста и носић
 Глава-рамена- колена и прсти
 Колена и прсти

Охрабрите дете:

- Ти умеш већ лепо да певаш! Да, играј уз песму!
- Ти већ добро познајеш твоје делове тела!

24 Igranje sa lutkama, medama i plišananim životinjama

Šta uči Vaše dete?

- Da kroz igru ponavlja doživljaje
- Da zauzme različite uloge, da isproba drugačije ponašanje kroz igru
- Nove reči, složenije rečenice
- Igra je jednako važna i za dečake, ne samo za devojčice

Šta Vam treba?

- Različite lutke (muške i ženske), plišane životinje i mede
- Jedan tanjirić i kašičica (redovno pokušstvo)
- Jedna krpa, peškir i rukavica za kupanje

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Možete prvo da pustite dete da se slobodno igra sa lutkom ili plišanom životinjom.
- Ako dete može samostalno da se igra sa lutkom, nemojte se mešati. Ako dete ne zna kako da se igra sa lutkom, dajte mu ideje, na pr. "Da li je lutka možda gladna?" Uzmite tanjirić i kašiku i pretvarajte se da hranite lutku.
- Pokažite detetu kako lutka može da se previje ili presvuče.
- Kad se zajedno igrate, razgovarajte o tome šta radite.

Ohrabrite dete:

- Daćeš lutki nešto fino da jede?
- Ti sigurno jako voliš svoju lutku.
- Jesi li lutki već dao/dala ime?
- To je baš lepo ime!

24 Играње са луткама, медама и плишаним животињама

Шта учи Ваше дете?

- Да кроз игру понавља доживљаје
- Да заузме различите улоге, да испроба другачије понашање кроз игру
- Нове речи, сложеније реченице
- Игра је једнако важна и за дечаке, не само за девојчице

Шта Вам треба?

- Различите лутке (мушке и женске), плишане животиње, меде
- Један тањир и кашичица (редовно покућство)
- Једна крпа, пешкир и рукавица за купање

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Можете прво да пустите дете да се слободно игра са лутком или плишаном животињом.
- Ако дете може самостално да се игра са лутком, немојте се мешати. Ако дете не зна како да се игра са лутком, дајте му идеју, на пр. "Да ли је лутка можда гладна?". Узмите тањир и кашику и претварајте се да храните лутку.
- Покажите детету како може да превије или пресвуче лутку.
- Кад се заједно играте, разговарајте о томе шта радите.

Охрабрите дете:

- Даћеш лутки нештоfino да једе?
- Ти сигурно јако волиш своју лутку.
- Јеси ли лутки већ дао/дала име?
- То је баш лепо име!

25 Šetnja

Šta uči Vaše dete?

- Da pri kretanju zadrži isti pravac
- Reči i rečenice o stvarima koje vidi

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Idite zajedno u šetnju, napolju ili u kući.
- Obratite pažnju kuda gleda dete, pa mu pričajte nešto o tome.

"Hoćeš li da izađemo napolje? Mi smo sada napolju.
Šta to vidiš, drvo i jednog psa? Pas hoda.
Pas ima rep, vidiš li ga? Pas maše repom.
Šta to čuješ, da li je to auto? Vidi, to je jedan veliki auto!"

- Dete će naučiti dobro da govori, ako razgovarate sa njim na jeziku kojim najbolje vladate.

Ohrabrite dete:

- Bravo, ti već možeš dugo da hodaš.
- Ti već znaš lepo da razgovaraš sa mnom.

25 Шетња

Шта учи Ваше дете?

- Да при кретању задржи исти правац
- Речи и реченице о стварима које види

Шта Вам треба?

- Није вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Идите заједно у шетњу, напољу или у кући.
- Обратите пажњу куда гледа дете, па му причајте нешто о томе.

" Хоћеш ли да изађемо напоље? Ми смо сада напољу.
 Шта то видиш, дрво и једног пса? Пас хода.
 Пас има реп, видиш ли га? Пас маше репом.
 Шта то чујеш, да ли је то ауто? Види, то је један велики ауто!"

- Дете ће научити добро да говори, ако разговарате са њим на језику којим најбоље владате.

Охрабрите дете:

- Браво, ти већ можеш дуго да ходаш.
- Ти већ знаш лепо да разговараш са мном.

26 Oči, uši, nos i usta

Šta uči Vaše dete?

- Kako se zovu delovi lica
- Ako koristite slikovnicu, dete će početi da se navikava na knjige: šta ima u knjizi, ima i u stvarnosti

Šta Vam treba?

- Nije obavezno, ali možete da koristite i neku slikovnicu, slike lica ili lutku.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Počnite da pokazujete delove lica, koje Vaše dete već poznaje i pričajte mu šta se time može raditi: "Šta mogu da radim mojim ustima? Da govorim i da jedem."
- Pokažite na Vaše uvo i recite: "To je moje uvo. I ti imaš uvo." Onda pokažite na uvo Vašeg deteta i kažite: "To je tvoje uvo, s njim možeš da čuješ."
- Ponovite ovo i pitajte dete da pokaže na Vaše uvo. Možda će pri tom i izgovoriti reč "uvo".
- Pokažite na oči, nos i usta i ako se detetu to svidi, onda pokažite i na obraz i bradu.
- Delove lica možete pokazivati i na slikama ili na lutki.

Ohrabrite dete:

- Da, odlično, to je tvoje uvo (čak i ako dete još ne izgovara pravilno tu reč, može uvek ponovo da je čuje od Vas).

26 Очи, уши, нос и уста

Шта учи Ваше дете?

- Како се зову делови лица
- Ако користите сликовницу, дете ће почети да се навикава на књиге: шта има у књизи, има и у стварности

Шта Вам треба?

- Није обавезно, али можете да користите и неку сликовницу, слике лица или лутку.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Почните да показујете делове лица, које Ваше дете већ познаје и причајте му шта се тиме може радити: "Шта могу да радим мојим устима? Да говорим и да једем."
- Покажите на Ваше уво и реците: "То је моје уво. И ти имаш уво." Онда покажите на уво Вашег детета и кажите: "То је твоје уво, с њим можеш да чујеш."
- Поновите ово и питајте дете да покаже на Ваше уво. Можда ће при том и изговорити реч "уво".
- Покажите на очи, нос и уста и ако се детету то свиди, онда покажите и на образ и браду.
- Делове лица можете показивати и на сликама или на лутки.

Охрабрите дете:

- Да, одлично, то је твоје уво (чак и ако дете још не изговара правилно ту реч, може увек поново да је чује од Вас).

27 Igranje sa papirom

Šta uči Vaše dete?

- Otkriva kakav je papir na dodir i šta sve može sa njime da se radi.
- Uči da upotrebljava svoje ruke.
- Uči da razlikuje različite zvuke, to pomaže pri učenju jezika
- Oblike i veličine...

Šta Vam treba?

- Na primer: prazna papirna kesa, jedna upotrebljena koverta, prospekti ili stare novine, beli list papira

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu parče papira, da ga istražuje i da vidi čemu može da posluži.
- Pričajte o tome šta dete radi sa papirom.
- Pokažite detetu šta sve može da uradi sa papirom, na pr. da ga zavije i koristi kao cev kroz koju može da govori ili da kroz nju nešto propusti; za šuškanje, može da ga preklopi, da ga pocepa i da crta po njemu.
- Zgužvajte papir i kotrljajte ga.

Ohrabrite dete:

- Pokušaj još jednom!
- Ti već umeš da praviš puno različitih zvukova sa papirom.
- To si dobro zamislio/zamislila – može i tako!

27 Играње са папиром

Шта учи Ваше дете?

- Открива какав је папир на додир и шта све може са њиме да се ради.
- Учи да употребљава своје руке.
- Учи да разликује различите звуке, то помаже при учењу језика
- Облике и величине...

Шта Вам треба?

- На пример: празна папирна кеса, једна употребљена коверта, проспекти или старе новине, бели лист папира

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте детету парче папира, да га истражује и да види чему може да послужи.
- Причајте о томе шта дете ради са папиром.
- Покажите детету шта све може да уради са папиром, на пр. да га завије и користи као цев кроз коју може да говори или да кроз њу нешто пропусти; за шушкање, може да га преклопи, да га поцепа и да црта по њему.
- Згужвајте папир и котрљајте га.

Охрабрите дете:

- Покушај још једном!
- Ти већ умеш да правиш пуно различитих звукова са папиром.
- То си добро замислио/замислила – може и тако!

28 Set za male majstore

Šta uči Vaše dete?

- Da sa ciljem pokreće ruke, šake i prste
- Interakciju očiju i ruku, posmatranja i delovanja
- Bogati svoj rečnik
- Upoznaje se sa predmetima
- Devojčice uče ravnopravno

Šta Vam treba?

- Set igračkaka za male majstore

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu set i ručni alat (eventualno jedan po jedan), da može da se igra sa tim.
- Obratite pažnju da povežete svaki alat sa materijalom.
- Pokažite detetu kako se koriste alati i materijali na pr. pokažite mu kako se čekićem zakucava ekser.

Ohrabrite dete:

- Ti već znaš dobro da zakucavaš eksere!
- Udari ga jako: bum! Udari još jednom slabije: tik, tik! Odlično!
- Ti to odlično radiš!

28 Сет за мале мајсторе

Шта учи Ваше дете?

- Да са циљем покреће руке, шаке и прсте
- Интеракцију очију и руку, посматрања и деловања
- Богати свој речник
- Упознаје се са предметима
- Девојчице уче равноправно

Шта Вам треба?

- Сет играчака за мале мајсторе

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте детету сет и ручни алат (евентуално један по један), да може да се игра са тим.
- Обратите пажњу да повежете сваки алат са материјалом.
- Покажите детету како се користе алати и материјали на пр. покажите му како се чекићем закуцава ексер.

Охрабрите дете:

- Ти већ знаш добро да закуцаваш ексер!
- Удари га јако: бум! Удари још једном слабије: тик, тик! Одлично!
- Ти то одлично радиш!

29 Pravljenje zvukova

Šta uči Vaše dete?

- Da pravi pokrete ustima: to je dobro za učenje jezika
- Da sluša zvuke i reči i to je važno za učenje jezika
- Da obrati pažnju i da nekoga imitira
- Na taj način će biti podstaknuto opažanje

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Sedite okrenuti jedno prema drugom.
- Mljackajte Vašim ustima ili duvajte – obratite pažnju da li će Vas dete imitirati.
- Recite ime neke poznate životinje. Puštajte zvuke kao ta životinja i sačekajte - možda će dete imitirati te zvuke.
- Ukazujte prstom na različite predmete, na pr. na auto, sat, telefon i imitirajte zvuke koje puštaju.
- Dete će sigurno pokušati da ponovi te zvuke.
- Odmaknite se malo i govorite kroz rolnu od papira.

Ohrabrite dete:

- Ti umeš da praviš zvuke kao auto!
- "Ssssss" da, baš tako pravi zmija.

29 Прављење звукова

Шта учи Ваше дете?

- Да прави покрете устима: то је добро за учење језика
- Да слуша звуке и речи, и то је важно за учење језика
- Да добро обрати пажњу и да некога имитира
- На тај начин ће бити подстакнуто опажање

Шта Вам треба?

- Није вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Седите окренути јено према другом.
- Мљацкајте Вашим устима или дувајте – обратите пажњу да ли ће Вас дете имитирати.
- Реците име неке познате животиње. Пуштајте звуке као та животиња и сачекајте - можда ће дете имитирати те звуке.
- Указујте прстом на различите предмете, на пр. на ауто, сат, телефон и имитирајте звуке које пуштају.
- Дете ће сигурно покушати да понови те звуке.
- Одмакните се мало и говорите кроз ролну од папира.

Охрабрите дете:

- Ти умеш да правиш звуке као ауто!
- "Ссссс" да, баш тако прави змија.

30 Igranje sa kockicama

Šta uči Vaše dete?

- Da sa ciljem pokreće ruke i šake
- Prva iskustva sa statikom (ređanje i građenje)
- Razvijanje mašte
- Koordinaciju očiju i ruku
- Imena različitih boja

Šta Vam treba?

- Kockice ili kutije

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte Vašem detetu kockice ili kutije i pustite ga da se time igra dokle hoće.
- Posmatrajte igru i pričajte o tome šta dete radi.
- Pokažite detetu kako može od kockica/kutija da sagradi toranj.
- Srušite taj toranj zajedno sa detetom i sagradite ga opet zajedno.
- Napravite od kockica voz, tako što ćete poređati kockice jednu iza druge. Dete može taj voz da vozi tako što će ga gurati otpozadi.
- Poređajte kockice po boji, jednu pored druge ili jednu iza druge.

Ohrabrite dete:

- Baš je visok taj tvoj toranj!
- Tvoj voz je bašlepe boje.

30 Играње са коцкицама

Шта учи Ваше дете?

- Да са циљем покреће руке и шаке
- Прва искуства са статиком (ређање и грађење)
- Развијање маште
- Координацију очију и руку
- Имена различитих боја

Шта Вам треба?

- Коцкице или кутије

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте Вашем детету коцкице или кутије и пустите га да се тиме игра докле хоће.
- Посматрајте игру и причајте о томе шта дете ради.
- Покажите детету како може од коцкица/кутија да сагради торањ.
- Срушите тај торањ заједно са дететом и саградите га опет заједно.
- Направите од коцкица воз, тако што ћете поређати коцкице једну иза друге. Тај воз дете може да вози тако што ће га гурати отпозади.
- Поређајте коцкице по боји, једну поред друге или једну иза друге.

Охрабрите дете:

- Баш је висок тај твој торањ!
- Твој воз је баш лепе боје.

31 Pričamo o životinjama

Šta uči Vaše dete?

- Da prepozna životinje
- Da pažljivo sluša
- Da gleda slike
- Upoznaje se sa knjigama

Šta Vam treba?

- Jedna slikovnica sa slikama životinja
- Plišane životinje

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Vaše dete može da drži slikovnicu i da je razgleda.
- Možete da pokažete na jednu životinju i kažete šta se vidi na njoj.
- Pitajte dete: "Gde je krava? Pokaži mi. Odlično, a sad mi pokaži konja."
- Imitirajte glasove životinja i pitajte dete: "Kako kaže krava? Kako kaže konj?"
- Ako je detetu već 2 ili 3 godine, možete da mu pričate i nešto o osobinama životinja: "Magarac je snažan i može da nosi teret. Maca je mala i ima meko krzno."
- Ako dete ne izgovori pravilno neku reč, možete tu reč da upotrebite u kontekstu cele rečenice.
- Ukoliko dete kaže na pr. "mačka", onda Vi recite na pr. "Da, evo je jedna crna mačka". Izbegavajte direktno ispravljanje.

Ohrabrite dete:

- Da, to je pas, to si dobro pokazao/pokazala. Bravo!
- Ti već umeš dobro da imitiraš životinje.

31 Причамо о животињама

Шта учи Ваше дете?

- Да препознаје животиње
- Да пажљиво слуша
- Да гледа слике
- Упознаје се са књигама

Шта Вам треба?

- Једна сликовница са сликама животиња
- Плишане животиње

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Ваше дете може да држи сликовницу и да је разгледа.
- Можете да покажете на једну животињу и кажете шта се види на њој.
- Питајте дете: "Где је крава? Покажи ми. Одлично, а сад ми покажи коња."
- Имитирајте гласове животиња и питајте дете: "Како каже крава? Како каже коњ?"
- Ако је детету већ 2 или 3 године, можете да му причате и нешто о особинама животиња: "Магарац је снажан и може да носи терет. Маца је мала и има меко крзно."
- Ако дете не изговори правилно неку реч, можете ту реч да употребите у контексту целе реченице.
- Уколико дете каже на пр. "маћка", онда Ви реците на пр. "Да, ево је једна црна мачка". Избегавајте директно исправљање.

Охрабрите дете:

- Да, то је пас, то си добро показао/показала. Браво!
- Ти већ умеш добро да имитираш животиње.

32 Beži, Miki - beži, Sale

Šta uči Vaše dete?

- Reči, zvuk i ritam jezika
- Da traži nešto što je nestalo: to podstiče orijentaciju

Šta Vam treba?

- Jedan flomaster ili bojica sa ovlaženim vrhom

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Nacrtajte lice na nokte jednog prsta na obe ruke.
- Pokažite detetu ta lica i kažite mu da se oni zovu Miki i Sale i da mogu da trče.
- "Poslušaj dobro!"

- Idu tako njih dvojica uz brdo,
Kucajte po stolu sa "Mikijem" i "Saletom".

- Jedan se zvao Miki, a drugi Sale.
Prvo podignite jedan kažiprst,
pa podignite i drugi kažiprst.

-Beži Miki! - Beži Sale!
- sakrijte "Mikija" iza leđa, sakrijte "Saleta" iza leđa.

- Vrati se Miki! - Vrati se Sale!
Opet podignite jedan prst u vis,
pa i drugi prst podignite u vis.

- Ponovite priču. Kad sakrijete "Mikija" i "Saleta" pitajte vaše dete: "Gde je Miki? Gde je Sale?"

Ohrabrite dete:

- Dobro si primetio/primetila, Miki i Sale su iza mojih leđa.

32 Бежи, Мики - бежи, Сале

Шта учи ваше дете?

- Речи, звук и ритам језика
- Да тражи нешто што је нестало: то подстиче оријентацију

Шта вам треба?

- Један фломастер или бојица са овлаженим врхом

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Нацртајте лице на нокте једног прста на обе руке.
- Покажите детету та лица и кажите му да се они зову Мики и Сале и да могу да трче. "Послушај добро!"

- Иду тако њих двојица уз брдо,
Куцајте по столу са "Микијем" и "Салетом".

- Један се звао Мики а други Сале.
Прво подигните један кажипрст,
па подигните и други кажипрст.

- Бежи Мики! - Бежи Сале!
- сакријте "Микија" иза леђа, сакријте "Салета" иза леђа

- Врати се Мики! - Врати се Сале!"
Опет подигните један прст у вис,
па и други прст подигните у вис.

- Поновите причу. Кад сакријете "Микија" и "Салета" питајте Ваше дете:
"Где је Мики? Где је Сале?"

Охрабрите дете:

- Добро си приметио/приметила, Мики и Сале су иза мојих леђа.

33a Vađenje puzli

Šta uči Vaše dete?

- Da precizno uhvati predmet kažiprstom i palcem
- Koordinaciju očiju i ruku
- Da se služi rukama
- Da detaljno posmatra slike

Šta Vam treba?

- Umetaljka

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Prvo pustite da se dete slobodno igra sa puzlama.
- Posle nekog vremena, pokažite mu delove umetaljke i pričajte mu nešto o tome.
- Možete tražiti od deteta da vam pokaže pojedine delove.
- Pokažite detetu kako se vadi deo iz umetaljke.
- Vaše dete će to po pravilu samo od sebe ponoviti, a ako ne, možete ga zamoliti da to uradi.
- Sa delovima umetaljke mogu da se prave i zvuci, tako što ćete udarati delovima jedan o drugi.

Ohrabrite dete:

- Da baš dobro, možeš umetaljku i da okreneš, pa će svi delovi sami ispasti.
- Ti već umeš odlično da vadiš delove!

33a Вађење пuzли

Шта учи Ваше дете?

- Да прецизно ухвати предмет кажипрстом и палцем
- Координацију очију и руку
- Да се служи рукама
- Да детаљно посматра слике

Шта Вам треба?

- Уметаљка

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Прво пустите да се дете слободно игра са пuzлама.
- После неког времена, покажите му делове уметаљке и причајте му нешто о томе.
- Можете тражити од детета да вам покаже поједине делове.
- Покажите детету како се вади део из уметаљке.
- Ваше дете ће то по правилу само од себе поновити, а ако не, можете га замолити да то уради.
- Са деловима уметаљке можете да правите и звуке, тако што ћете ударати деловима један о други.

Охрабрите дете:

- Да баш добро, можеш уметаљку и да окренеш, па ће сви делови сами испасти.
- Ти умеш већ одлично да вадиш делове!

33b Umetanje puzli

Šta uči Vaše dete?

- Da traži delove koji pripadaju zajedno, to je dobro za razvoj razuma
- Da sa ciljem pokreće ruke i prste
- Da koordiniše pokrete palca i kažiprsta
- Da detaljnije posmatra različite oblike, boje i slike

Šta Vam treba?

- Ako je vaše detete godinu dana staro - umetaljka
- Ako je dete već starije – puzle iz četiri dela, za početak

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Prvo razgovarajte sa detetom o tome šta vidi na puzlama.
- Izvadite dva dela puzle.
- Pokažite Vašem detetu kako se dva dela mogu sastaviti; tražite odgovarajuću poziciju, tako što ćete delove okretati i pomerati, sve dok se ne uklape.
- Tražite od deteta da umetne jedan deo (ako ne uspe, pomozite mu dok ga ne uklopi).
- Pomozite detetu rukama i rečima, na pr. "Okreni taj deo, okreni ga još malo, malo nazad, e, tako je dobro!"
- Ako je dete nervozno, jer mu još ne polazi za rukom da uklopi delove, umirite ga i dajte mu jedan jednostavan deo da ga umetne.

Ohrabrite dete:

- Ti već odlično umeš da uklapaš delove!

33b Уметање пузли

Шта учи Ваше дете?

- Да тражи делове који припадају заједно, то је добро за развој разума
- Да са циљем покреће руке и прсте
- Да координише покрете палца и кажипрста
- Да детаљније посматра различите облике, боје и слике

Шта Вам треба?

- Ако је ваше детете годину дана старо - уметаљка
- Ако је дете већ старије - пузле из четири дела, за почетак

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Прво разговарајте са дететом о томе шта види на пузлама.
- Извадите два дела из пузле.
- Покажите Вашем детету како се два дела могу саставити; тражите одговарајућу позицију, тако што ћете делове окретати и померати док се не уклопе.
- Тражите од детета да уметне један део (ако не успе, помозите му док га не уклопи).
- Помозите детету рукама и речима, на пр. "Окрени тај део, окрени га још мало, мало назад, е, тако је добро!"
- Ако је дете нервозно, јер му још не полази за руком да уклопи делове, умирите га и дајте му један једноставан део да га уметне.

Охрабрите дете:

- Ти већ одлично умеш да уклапаш делове!

34 Hodanje na tuđim stopalima

Šta uči Vaše dete?

- Da sarađuje
- Da drži ravnotežu

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Stavite dete na Vaša stopala i hodajte tako zajedno sa njim.
- Hodajte različitom brzinom i kažite pri tom: "polako" i "brzo".
- Pravite na smenu veće i manje korake i kažite to.
- Hodajte kao što se kreću životinje: gegajte se kao patka ili galopirajte kao konj...
- Hodajte sada sa detetom na Vašim nogama ali okrenuto licem od Vas.
- Možete da recitujete prikladne stihove:

"Ide jedna kamila...ide druga kamila... ide ceo karavan...."

Ohrabrite dete:

- Ti možeš već tako velike korake da praviš!
- Možeš već tako brzo da koračaš! Ti odlično umeš i unazad da hodaš!

34 Ходање на туђим стопалима

Шта учи Ваше дете?

- Да сарађује
- Да држи равнотежу

Шта Вам треба?

- Није вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

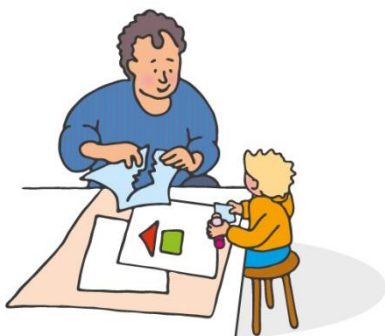
- Ставите дете на Ваша стопала и ходајте тако заједно са њим.
- Ходајте различитом брзином и кажите при том: "полако" и "брзо".
- Правите на смену веће и мање кораке и кажите то.
- Ходајте као што се крећу животиње: гегајте се као патка или галопирајте као коњ...
- Ходајте сада са дететом на Вашим стопалима али окренуто лицем од Вас.
- Можете да рецитујте прикладне стихове:

"Иде једна камила...иде друга камила... иде цео караван..."

Охрабрите дете:

- Већ тако велике кораке можеш да правиш!
- Можеш већ тако брзо да корачаш! Ти одлично умеш и уназад да ходаш

35 Lepljenje

Šta uči Vaše dete?

- Vežba pokrete ruku
- Kooperaciju ruku i očiju
- Da se služi lepkom
- Razvija osećaj dodira

Šta Vam treba?

- Jedne stare novine kao podloga
- Papir koji može da se cepa na komade
- List malo debljeg papira
- Lepak u stiku

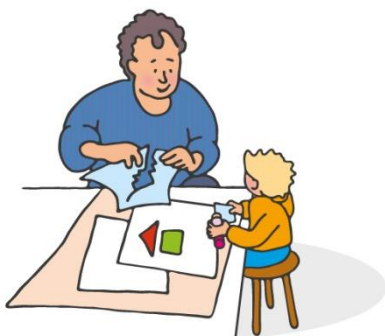
ŠTA MOŽETE RADITI?

- Pokažite detetu sve predmete i kažite mu kako se koji zove.
- Pokažite mu kako papir može da se cepka na komadiće.
- Zamolite Vaše dete da cepka papir.
- Pokažite detetu kako da se služi lepkom.
- Zamolite dete da namaže komadiće papira lepkom.
- Zajedno lepите te papiriće na deblji papir i razgovarajte pri tome.

Ohrabrite dete:

- Ti umeš odlično da cepkaš papir! Umeš baš jako da pritisneš! To si tako lepo i čvrsto zalepio/zalepila!

35 Лепљење

Шта учи Ваше дете?

- Вежба покрете руку
- Кооперацију руку и очију
- Да се служи лепком
- Развија осећај додира

Шта Вам треба?

- Једне старе новине као подлога
- Папир који може да се цепа на комаде
- Лист мало дебљег папира
- Лепак у стику

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Покажите детету све предмете и кажите му како се који зове.
- Покажите му како папир може да се цепка на комадиће.
- Замолиите Ваше дете да цепка папир.
- Покажите детету како да се служи лепком.
- Замолиите дете да намаже комадиће папира лепком.
- Заједно лепите те папириће на дебљи папир и разговарајте при томе.

Охрабрите дете:

- Ти умеш одлично да цепкаш папир! Умеш баш јако да притиснеш! То си тако лепо и чврсто залепио/залепила!

36 Duvanje loptice

Šta uči Vaše dete?

- Da svesno kontroliše disanje
- Da može sopstvenim dahom da uradi i nešto drugo
- Da vežba mišiće oko usta, kao doprinos učenju pravilnog izgovora
- Da svesno pokreće usne i jezik
- Da nešto radi zajedno sa nekim, da se igra sa nekim

Šta Vam treba?

- Jedna ping-pong loptica ili jedna kuglica od vate
- Dve slamčice
- Jedno ogledalo

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu lopticu da može da je upozna, vidi i opipa.
- Kažite detetu šta ćete raditi sa lopticom.
- Oduvajte lopticu preko stola u pravcu Vašeg deteta.
- Zamolite dete da i ono duva u lopticu.
- Ako mu uspeva, možete jedno drugom da doduvavate lopticu.
- Slamčicu takođe možete da koristite pri duvanju.
- Gledajte se u ogledalu dok duvate u lopticu.

Ohrabrite dete:

- Ti umeš već snažno da duvaš!
- Možeš već vrlo daleko da oduvaš lopticu!

36 Дување лоптице

Шта учи Ваше дете?

- Да свесно контролише дисање
- Да може сопственим дахом да уради и нешто друго
- Да вежба мишиће око уста, као допринос учењу правилног изговора
- Да свесно покреће усне и језик
- Да заједно са неким нешто ради, да се игра са неким

Шта Вам треба?

- Једна пинг-понг лоптица или једна куглица од вате
- Две сламчице
- Једно огледало

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте детету лоптицу да може да је упозна, види и опипа.
- Кажите детету шта ћете радити са лоптицом.
- Одувајте лоптицу преко стола у правцу Вашег детета.
- Замолиите дете да и оно дува у лоптицу.
- Ако му успева, можете једно другом да додувавате лоптицу.
- Сламчицу такође можете да користите при дувању.
- Гледајте се у огледалу док дувате лоптицу.

Охрабрите дете:

- Ти већ умеш снажно да дуваш!
- Можеш већ врло далеко да одуваш лоптицу!

37 Igramo se prodavnice

Šta uči Vaše dete?

- Da ponavlja poznate situacije kroz igru
- Da se igra sa nekim
- Puno novih reči i rečenica

Šta Vam treba?

- Jedna torba ili kesa
- Prazan tertrapak od mleka, plastične čaše od jogurta i kutijice
- Stari novčanik
- Kao novac mogu da posluže dugmad, plastični novac ili sitniš

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu jednu po jednu stvar za kupovinu.
- Vi uzmete torbu i pare i pozovite dete na igru: „Dobar dan, ja bih rado kod vas nešto da kupim. Da li mogu da dobijem litru mleka?“
- Ako je potrebno, pomozite detetu u njegovoj ulozi prodavca: "Sad mi daj mleko i kaži: Jedan evro molim".
- Možete da kupite i druge stvari, stavite ih u torbu i platite.
- Pokažite se kao razgovorljiva mušterija i razgovarajte malo o pojedinim predmetima.
- Zamenite uloge, možda i Vaše dete hoće u igri da bude kupac.

Ohrabrite dete:

- Pa ti umeš već dobro da kupuješ!
- Pa ti si odličan prodavac/prodavačica!
- Sada si puno robe prodao/prodala!

37 Играмо се продавнице

Шта учи Ваше дете?

- Да понавља познате ситуације кроз игру
- Да се игра са неким
- Пуно нових речи и реченица

Шта Вам треба?

- Једна торба или кеса
- Празан тертрапак од млека, пластичне чаше од јогурта и кутијице
- Стари новчаник
- Као новац могу да послуже дугмад, пластични новац или ситниш

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте детету једну по једну ствар за куповину.
- Ви узмите торбу и паре и позовите дете на игру: „Добар дан, ја бих радо код вас нешто да купим. Да ли могу да добијем литру млека?“
- Ако је потребно, помозите детету у његовој улози продавца: "Сад ми дај млеко и кажи: Један евро молим".
- Можете да купите и друге ствари, ставите их у торбу и платите.
- Покажите се као разговорљива муштерија и причајте мало о појединим предметима.
- Замените улоге, можда и Ваше дете хоће једном у игри да буде купац.

Охрабрите дете:

- Па ти умеш већ добро да купујеш!
- Па ти си одличан продавац/продавачица!
- Сада си пуно робе продао/продала!

38 Zajedničko spremanje igračaka

Šta uči Vaše dete?

- Da se zajedno sa nekim nečim zanima
- Vežba interakciju očiju i ruku
- Da održava red u svojoj okolini

Šta Vam treba?

- Nekoliko kutija za spremanje igračaka
- Razbacane igračke

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte Vašem detetu kutije i obratite pažnju šta će sa njima da radi.
- Kažite detetu da su te kutije za igranje i da ćete vi sada zajedno da pospremite sve igračke.
- Pružite detetu igračke iste vrste (na pr. Lego duplo kockice) i zamolite ga da ih pospremi u jednu kutiju.
- Kod dece ispod 6 god. je uobičajeno da je potrebna pomoć pri spremanju.
- Uzmite drugu kutiju za drugu vrstu igračaka (drvene kockice na pr.).
- Posmatrajte igru i govorite o tome šta dete radi.

Ohrabrite dete:

- U koju kutiju ćemo spremiti automobile? U ovu? To je dobra ideja, tako ćemo uraditi! Baš dobro to radiš!
- Baš lepo umeš da pospremiš i sortiraš svoje igračke.

38 Заједничко спремање играчака

Шта учи Ваше дете?

- Да се заједно са неким нечим занима
- Вежба интеракцију очију и руку
- Да одржава ред у својој околини

Шта Вам треба?

- Неколико кутија за спремање играчака
- Разбацане играчке

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте Вашем детету кутије и обратите пажњу шта ће са њима да ради.
- Кажите детету да су те кутије за играње и да ћете ви сада заједно да поспремите све играчке.
- Пружите детету играчке исте врсте (на пр. Лего дупло коцкице) и замолиите га да их поспреми у једну кутију.
- Код деце испод 6 год. је уобичајено да је потребна помоћ при спремању.
- Узмите другу кутију за другу врсту играчака (на пр. дрвене коцкице).

Охрабрите дете:

- У коју кутију ћемо спремити аутомобиле? У ову? То је добра идеја, тако ћемо урадити! Баш добро то радиш!
- Баш лепо умеш да поспремиш и сортираш своје играчке!

39 Ćiha, Ćiha

Šta uči Vaše dete?

- Da se igra sa nekim
- Zvuk i ritam jezika i reči

Šta Vam treba?

- Nije Vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Uzmite dete na krilo i klackajte ga na kolenima malo gore-dole: "Hoćeš li da jašeš?"
- Držite dete čvrsto ispod ruku.
- Klackajte sa oba kolena, i pri tom menjajte brzinu.
- Možete i pri tom da recitujete sledeće stihove:

Ćiha, Ćiha četiri noge,
sve četiri krute.
Ćiha, Ćiha, mi idemo na daleke pute.
Sedlo mi je od marama, uzde od kanapa,
a bič mi je od očevog prebijenog štapa.
Hajde rago, što si lenja zar te nije sram?
Ako nećeš ti da cupkaš ja ću cupkat sam!

Ohrabrite dete:

- Umeš čvrsto da se držiš!
- Odlično, kako ti dobro jašeš!

39 Ђиха, ђиха

Шта учи Ваше дете?

- Да се игра са неким
- Звук и ритам језика и речи

Шта Вам треба?

- Није Вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Узмите дете на крило и клацкајте га на коленима мало горе-доле: "Хоћеш ли да јашеш?"
- Држите дете чврсто испод руку.
- Клацкајте са оба колена, и при том мењајте брзину.
- Можете при том да говорите следеће стихове:

Ђиха, ђиха четири ноге,
све четири круте,
Ђиха, ђиха, ми идемо на далеке путе.
Седло ми је од мараме, узде од канапа,
а бич ми је од очевог пребијеног штапа.
Хајде раго, што си лења зар те није срам,
Ако нећеш ти да цупкаш ја ћу цупкат сам.

Охрабрите дете:

- Умеш чврсто да се држиш!
- Одлично, како ти добро јашеш!

40 Igranje sa plastelinom

Šta uči Vaše dete?

- Na jedan neobičan način da opipava i pomera prste
- Da otkriva novi materijal, koji može samo da oblikuje

Šta Vam treba?

- Plastelin u jednoj boji – kasnije i u više boja
- Neka podloga na pr. od papira ili plastična podloga za doručak

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte Vašem detetu plastelin i pustite ga da se upozna sa tim materijalom.
- Uzmite i vi malo plastelina u ruku i oblikujte na pr. pljosnati kolač, dugačke zmije, špagete ili kuglice.
- Pratite šta vaše dete radi i pričajte nešto o tome na pr. "Sad uzimaš sasvim male komadiće; sada ih sastavljaš, super, bravo!"
- Pokažite kako se prstom mogu bušiti rupe u plastelinu.
- Pokažite detetu kako može da uz pomoć kašičice ili noktom napravi linije u plastelinu.

Ohrabrite dete:

- Ti umeš već odlično da mesiš!
- Već znaš da praviš lepe kuglice/zmije...!

40 Играње са пластелином

Шта учи Ваше дете?

- На необичан начин да опипава и помера прсте
- Да открива нови материјал, који може само да обликује

Шта Вам треба?

- Пластелин у једној боји – касније и у више боја
- Нека подлога на пр. од папира или пластична фолија

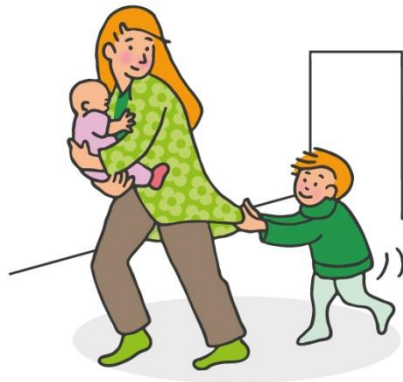
ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте Вашем детету пластелин и пустите га да се упозна са тим материјалом.
- Узмите и ви мало пластелина у руку и обликујте на пр. пљоснати колач, дугачке змије, шпагете или куглице.
- Пратите шта ваше дете ради и причајте нешто о томе на пр. "Сад узимаш сасвим мале комадиће; сада их састављаш, супер, браво!"
- Покажите како се прстом могу бушити рупе у пластелину.
- Покажите детету како може уз помоћ кашичице или ноктом да направи линије у пластелину.

Охрабрите дете:

- Ти умеш већ одлично да месиш!
- Већ знаш да правиш лепе куглице/змије....!

41 Igramo se vozića

Šta uči Vaše dete?

- Da zajedno sa Vama nešto radi, to je važno za uvežbavanje zajedničkih akcija
- Da se pretvara da nešto radi, to razvija maštu i slobodno isprobavanje sopstvenih mogućnosti

Šta Vam treba?

- Dovoljno prostora za kretanje

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Malo dete - bebu uzmite na ruke, dvo- ili trogodišnje dete stavite iza sebe i recite mu da se drži za Vas.
- Krenite polako i kažite mu da ćete sada da se igrate vozića: "Slušaj: čihu, čihu, čihu-hu-hu..."
- Hodajte sve brže i brže, kao voz koji polako kreće i sve više ubrzava.
- Neka se čuje i zvižduk lokomotive: "Tuu, tuuuuuu!"
- Pustite da Vaše dete malo bude lokomotiva, da ide napred, da vozi kroz krivine i pišti.
- Pri tome možete da pevate odgovarajuću dečju pesmicu, npr. „Ivin voz“:

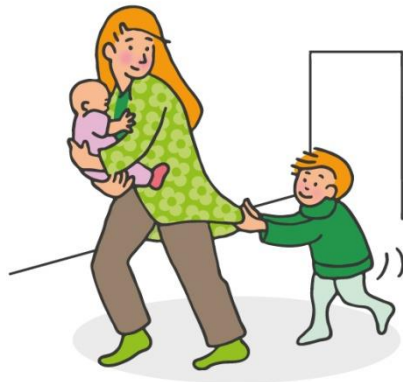
"Iz kuće je izleteo na ulicu Iva, sav zadihan zahuktao ko lokomotiva:
či-hu, či-hu, či-hu-hu,...či-hu, či-hu či-hu-hu..."

- Postavite za igru stolice u red jednu iza druge.

Ohrabrite dete:

- Ti umeš lepo da se igraš vozića!

41 Играмо се возића

Шта учи Ваше дете?

- Да заједно са Вама нешто ради, то је важно за увежбавање заједничких акција
- Да се претвара да ради нешто, то развија машту и слободно испробавање сопствених могућности

Шта Вам треба?

- Довољно простора за кретање

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Мало дете - бебу узмите на руке, дво- или трогодишње дете ставите иза себе и реците му да се држи за Вас.
- Крените полако и кажите му да ћете сада да се играте возића: "Слушај: ћиху, ћиху, ћиху-ху..."
- Ходајте све брже и брже, као воз који полако креће и све више убрзава.
- Нека се чује и звиждук локомотиве: "Туу, туууууу!"
- Пустите Ваше дете да мало буде локомотива, да иде напред, да вози кроз кривине и пишти.
- При томе можете да певате одговарајућу дечју песмицу, нпр. „Ивин воз:

"Из куће је истрчао на улицу Ива, сав задихан захуктао ко локомотива ... ћи-ху, ћи-ху, ћи-ху-ху, ћи-ху, ћи-ху, ћи-ху-ху"

- Поставите за игру столице у ред једну иза друге.

Охрабрите дете:

- Ти умеш лепо да се играш возића!

42 Nizanje perli

Šta uči Vaše dete?

- Da precizno pomera ruke
- Koordinaciju očiju i ruku

Šta Vam treba?

- Velike perle, parče kanapa ili pertla

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Ostavite dete da se igra sa perlama i kanapom.
- Nanižite prvu perlu na kanap i vežite jedan kraj kanapa u čvor.
- Pokažite detetu kako se perla niže na kanap.
- Podignite kanap, tako da perla sklizne na dole.
- Držite kanap i zamolite dete da i ono naniže jednu perlu.
- Sad ponudite detetu da ono samo drži kanap i da niže perle.

Ohrabrite dete:

- Tako je dobro, dobro držiš kanap!
- Ti odlično umeš da nižeš perle!

42 Низање перли

Шта учи Ваше дете?

- Да прецизно помера руке
- Координацију очију и руку

Шта Вам треба?

- Велике перле, парче канапа или пертла

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Пустите дете да се игра са перлама и канапом.
- Нанижите прву перлу на канап и вежите један крај канапа у чвор.
- Покажите детету како се ниже перла на канап.
- Подигните канап, тако да перла склизне на доле.
- Држите канап и замолите дете да и оно наниже једну перлу.
- Сад понудите детету да оно само држи канап и да ниже перле.

Охрабрите дете:

- Тако је добро, добро држиш канап!
- Ти одлично умеш да нижеш перле!

43 Prevrtanje - kolut

Šta uči Vaše dete?

- Da kontroliše svoje telo i da se pokreće sa ciljem

Šta Vam treba?

- Meka podloga

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Ako ste gipki i ako hoćete, možete da pokažete kako se pravi kolut napred.
- Neka dete čučne i neka se rukama podupre o pod.
- Pomozite detetu da namesti glavu na pod između ruku i držite jednom rukom njegov vrat.
- Pomozite mu drugom rukom da podigne stražnjicu u vis i da se potom prevrne.
- Pustite dete da i samo proba, pomozite samo malo, po potrebi.
- Ako Vaše dete to još ne želi, možete da probate sa jednom jednostavnom igrom:
Vi pevajte nešto, a na kraju oboje ležite i kotrljajte se oko sopstvene ose.

Ohrabrite dete:

- Ti umeš već lepo da se prevrćeš!
- Pa ti već znaš da napraviš kolut napred!

43 Превртање - колут

Шта учи Ваше дете?

- Да контролише своје тело и да се покреће са циљем

Шта Вам треба?

- Мека подлога

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Ако сте гипки и ако хоћете, можете да покажете како се прави колут напред.
- Нека дете чучне и нека се рукама подупре о под.
- Помозите детету да намести главу на под између руку и држите једном руком његов врат.
- Помозите му другом руком да подигне стражњицу у вис и да се потом преврне.
- Пустите дете да и само проба, помозите само мало, ако треба.
- Ако Ваше дете то још не жели, можете да пробате са једном једноставнијом игром:
Ви певајте нешто, а на крају обоје лезите и котрљајте се око сопствене осе.

Охрабрите дете:

- Ти умеш већ лепо да се преврћеш!
- Па ти већ знаш да правиш колут напред!

44 Igra prstiju

Šta uči Vaše dete?

- Da dobro pazi i posmatra
- Ritam i zvuk jezika i reči: ovo je dobra priprema za učenje jezika

Šta Vam treba?

- Jedan flomaster ili bojica sa ovlaženim vrhom

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Nacrtajte lica na vrhove prstiju ili na nokte
- Pustite da se dete igra sa Vašim prstima, a pri tom možete da recitujete sl. stihove:

Gde je palac, gde je palac?
Evo me, ovde sam!
Kako ste, gospodine?
Vrlo dobro, hvala!
Doviđenja, prijatno.

Gde je srednjak, gde je srednjak?
Evo me, ovde sam! ...

Gde je domali, gde je domali?
Evo me, ovde sam! ...

Gde je kažiprst, gde je kažiprst?
Evo me, ovde sam!
Kako ste, gospodine?
Vrlo dobro, hvala!
Doviđenja, prijatno.

Gde je mali, gde je mali?
Evo me, ovde sam!
Kako ste, gospodine?
Vrlo dobro, hvala!
Doviđenja, prijatno.

"Ovaj ide u šumu, ovaj nosi pušku, ovaj jede krušku, ovaj viče daj malo meni, a najmanji kaže ništa tebi, ništa tebi..."

- Ako je dete jednu ili dve godine staro, možete da tipkate jedan po jedan njegov/njezin prst dok recitujete stihove.

Ohrabrite dete:

- Da, tačno, to je tvoj palac!

44 Игра прстију

Шта учи Ваше дете?

- Да добро пази и посматра
- Ритам и звук језика и речи: ово је добра припрема за учење језика

Шта Вам треба?

- Један фломастер или бојица са овлаженим врхом

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Нацртајте лица на врхове прстију или на нокте.
- Пустите да се дете игра са Вашим прстима, а при том можете да рецитујете сл. стихове:

Где је палац, где је палац?
Ево ме, овде сам!
Како сте, господине?
Врло добро, хвала!
Довиђења пријатно.

Где је средњак, где је средњак?
Ево ме, овде сам! ...

Где је домали, где је домали?
Ево ме, овде сам! ...

Где је кажипрст, где је кажипрст?
Ево ме, овде сам!
Како сте, господине?
Врло добро, хвала!
Довиђења, пријатно.

Где је мали, где је мали?
Ево ме, овде сам!
Како сте, господине?
Врло добро, хвала!
Довиђења, пријатно.

"Овај иде у шуму, овај носи пушку, овај једе крушку, овај виче дај мало мени, а најмањи каже ништа теби, ништа теби..."

- Ако је дете једну или две године старо, можете да типкате један по један његов/њезин прст док рецитујете стихове.

Охрабрите дете:

- Да, тачно, то је твој палац!

45 Slikovnice

Šta uči Vaše dete?

- Da gleda slike
- Da sluša kad se nešto priča: na taj način uči jezik
- Navikava se na slike

Šta Vam treba?

- Jedna slikovnica

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu knjigu, posmatrajte šta sa njom radi i kažite nešto prikladno.
- Pričajte na Vašem materinjem jeziku, šta sve može da se vidi u knjizi i pokazujte u isto vreme odgovarajuće slike.
- Pustite dete da samo okrene stranu.
- Kad dete nešto pogrešno izgovori, ponovite tu reč pravilno u celoj rečenici. Na pr. Vaše dete kaže "mis", onda Vi na to kažete: "Da, to je mali miš!".

Ohrabrite dete:

- Baš je zabavno sa tobom gledati slike!
- Umeš već lepo da pričaš o slikama!

45 Сlikовнице

Шта учи Ваше дете?

- Да гледа слике
- Да слуша кад се нешто прича: на тај начин учи језик
- Навикава се на слике

Шта Вам треба?

- Једна сликовница

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Дајте детету књигу, посматрајте шта са њом ради и кажите нешто прикладно.
- Причајте на Вашем материњем језику о томе шта све може да се види у књизи и показујте у исто време одговарајуће слике.
- Пустите дете да само окрене страну.
- Кад дете нешто погрешно изговори, поновите ту реч правилно у целој реченици.
- На пр. Ваше дете каже "мис", онда Ви на то кажете: "Да, то је мали миш!"

Охрабрите дете:

- Баш је забавно са тобом гледати слике!
- Умеш већ лепо да причаш о сликама!

46 Slikanje vodenim bojama

Šta uči Vaše dete?

- Vežba pokrete ruku
- Koordinaciju ruku i očiju; to je važno kad kasnije bude učilo da piše
- Da se izražava

Šta Vam treba?

- Jedna široka četkica i papir koji dobro upija (veliki komad papira, rolna tapete - višak tapeta)
- Jedna ili dve boje u plitkim posudama koje ne mogu lako da se prevrnu
- Vlažan sunđer
- Plastični stolnjak ili kesa za đubre kao podloga, jedna velika plastična kesa, stara košulja ili majica da posluži kao kecelja

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Obucite detetu kecelju i kažite mu da ćete sada da slikate vodenim bojama (kažite pri tom kojim bojama).
- Stavite papir na plastični stolnjak i dobro ga navlažite sa sunđerom.
- Dajte detetu četkicu, pokažite mu posudu s bojom i recite: "Ovom bojom možeš da slikaš".
- Za početak dete može da umoči prst ili ruku u boju i da napravi na papiru otisak prsta ili ruke.
- Pokažite detetu kako da zamoči četkicu u boju.
- Pokažite kako se slikaju na papiru tačke ili linije.
- Posmatrajte sa detetom kako se boja razliva.
- Slikajte i Vi sami, pa bodrite dete da i ono pokuša.
- Možete da koristite i drugu boju (kažite detetu koja je to boja).

Ohrabrite dete:

- Kako ti lepo znaš da slikaš!

46 Сликање воденим бојама

Шта учи Ваше дете?

- Вежба покрете руку
- Координацију руку и очију; то је важно кад касније буде учило да пише
- Да се изражава

Шта Вам треба?

- Једна широка четкица и папир који добро упија (велики комад папира, ролна тапете- вишак тапета)
- Једна или две боје у плитким посудама које не могу лако да се преврну
- Влажан сунђер
- Пластични столњак или кеса за ђубре као подлога, једна велика пластична кеса, стара кошуља или мајица да послужи као кецеља

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Обуците детету кецељу и кажите му да ћете сада да сликате воденим бојама (кажете при том којим бојама).
- Ставите папир на пластични столњак и добро га навлажите са сунђером.
- Дајте детету четкицу, покажите му посуду с бојом и реците: "Овом бојом можеш да сликаш".
- За почетак дете може да умочи прст или руку у боју и да направи на папиру отисак прста или руке.
- Покажите детету како да замочи четкицу у боју.
- Покажите како се сликају на папиру тачке или линије.
- Посматрајте са дететом како се боја разлива.
- Сликајте и Ви сами, па бодрите дете да и оно ради као Ви.
- Можете да користите још једну боју (кажете детету која је то боја).

Охрабрите дете:

- Како ти лепо знаш да сликаш!

47 Loto sa slikama

Šta uči Vaše dete?

- Da zajedno sa Vama igra po pravilima
- Nove reči i izraze
- Da prepozna razlike i podudarnosti među slikama

Šta Vam treba?

- Igra loto sa slikama

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Posmatrajte zajedno sa Vašim detetom slike i kažite mu šta one predstavljaju.
- Pronađite koje slike idu zajedno i zašto.
- Vi i Vaše dete možete da uzmete svako po jednu loto tablu.
- Poređajte sve kartice sa slikom na dole.
- Uzmite jednu karticu i stavite je na odgovarajuće mesto na Vašoj tabli. Ukoliko to nije moguće, stavite tu karticu na stranu.
- Uzimajte po redu jednu po jednu karticu i stavljajte ih na odgovarajuće mesto na Vašoj loto tabli.

Ohrabrite dete:

- To si odlično prepoznao/prepoznala: stolica se nalazi na tvojoj tabli!

47 Лото са сликама

Шта учи Ваше дете?

- Да заједно са Вама игра по правилима
- Нове речи и изразе
- Да препознаје разлике и подударности међу сликама

Шта Вам треба?

- Игра лото са сликама

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Посматрајте заједно са Вашим дететом слике и кажите му шта оне представљају.
- Пронађите које слике иду заједно и зашто.
- Ви и Ваше дете можете да узмете свако по једну лото таблу.
- Поређајте све картице са сликом на доле.
- Узмите једну картицу и ставите је на одговарајуће место на Вашој табли. Уколико то није могуће, ставите ту картицу на страну.
- Узимајте по реду једну по једну картицу и стављајте их на одговарајуће место на Вашој лото табли.

Охрабрите дете:

- То си одлично препознао/препознала: столица се налази на твојој табли!

48 Opipavanje

Šta uči Vaše dete?

- Da opipava rukama
- Da prepozna šta je opipalo

Šta Vam treba?

- Nekoliko poznatih predmeta:
- Hladne/tople stvari
- Meke/tvrde stvari
- Tečne/čvrste stvari

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Pustite da dete prvo sve predmete opipa i razgleda.
- Razgovarajte sa detetom o materijalima: da li su meki ili tvrdi, glatki ili hrapavi, topli ili hladni, teški ili laki?
- Sada i Vi i dete sklonite ruke ispod stola.
- Dajte detetu ispod stola u ruke jedan predmet.
- Zamolite dete da kaže kakav je to predmet, šta oseća kad ga opipa.
- Može i Vaše dete Vama da pruži neki predmet ispod stola, a Vi opišite kakav je na dodir.
- Nastavite tako na smenu.

Ohrabrite dete:

- Super, kako dobro ispituješ predmete!
- Da, tačno tako, kamen je hladan!
- Da, tačno tako, džemper je mek!

48 Опипавање

Шта учи Ваше дете?

- Да опипава рукама
- Да препозна шта је опипало

Шта Вам треба?

- Неколико познатих предмета:
- Хладне/топле ствари
- Меке/тврде ствари
- Течне/чврсте ствари

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Пустите дете да прво све предмете опипа и разгледа.
- Разговарајте о материјалима: да ли су меки или тврди, глатки или храпави, топли или хладни, тешки или лаки?
- Сада и Ви и дете склоните руке испод стола.
- Дајте детету испод стола у руке један предмет.
- Замолите дете да каже какав је то предмет, шта осећа кад га опипа.
- Може и Ваше дете Вама да пружи неки предмет испод стола, па Ви опишите какав је на додир.
- Наставите тако на смену.

Охрабрите дете:

- Супер, како добро испитујеш предмете!
- Да, тачно тако, камен је хладан!
- Да, тачно тако, џемпер је мек!

49 Prerušavanje

Šta uči Vaše dete?

- Da se pretvara da je neko drugi
- Da razvija maštu

Šta Vam treba?

- Jedna meka marama ili šal

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Pustite dete da se igra sa maramom kako hoće.
- Pitajte dete kakav je to materijal na dodir i koje je boje.
- Pustite da dete samo isprobava i nemojte ništa predlagati. Dete prvo treba samo da otkrije kako sve može da se upotrebi marama.
- Pokažite mu sad Vi da marama može da se upotrebi i kao kecelja, kapa, marama za glavu, povez ili pokrivač.
- Pomozite detetu da učvrsti i poveže maramu.
- Dajte mu da se vidi u ogledalu.
- Ukoliko dete nosi maramu kao kecelju, možete da se pretvarate da je kuvar, pa ga pitajte šta će da kuva.

Ohrabrite dete:

- To ti je dobra ideja, sada je marama – pokrivač!

49 Прерушавање

Шта учи Ваше дете?

- Да се претвара да је неко други
- Да развија машту

Шта Вам треба?

- Једна мека марама или шал

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Пустите дете да се игра са марамом како хоће.
- Питајте дете какав је то материјал на додир и које је боје.
- Пустите да дете само испробава и немојте ништа предлагати. Дете прво треба само да открије како све може да се употреби марама.
- Покажите му сад Ви да марама може да се употреби и као кецеља, капа, марама за главу, повез или покривач.
- Помозите детету да учврсти и повеже мараму.
- Дајте му да се види у огледалу.
- Уколико дете носи мараму као кецељу, можете да се претварате да је кувар, па га питајте шта ће да кува.

Охрабрите дете:

- То ти је добра идеја, сада је марама – покривач!

50 Piramida od plastičnih čaša

Šta uči Vaše dete?

- Da sa ciljem pokreće ruke i noge
- Koordinaciju očiju i ruku
- Izraze za prostor: na, u, pored, iza, ispred
- Da prepozna boje i njihova imena

Šta Vam treba?

- Plastične čašice različitih veličina za slaganje piramide / ruske drvene lutkice jedna u drugoj "Matrjuška - babuška"

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Posmatrajte dete dok se igra sa čašama i razgovarajte o tome šta upravo radi.
- Poređajte zajednički čaše jednu NA drugu. Naglasite posebno reč „NA“.
- Zamolite sada dete da ređa čaše jednu NA drugu, a ako to još ne savladava, pokažite mu još jednom.
- Dok Vaše dete pokazuje interesovanje možete to isto da uradite sa čašama i izrazima: U, ISPOD, PORED.
- Ako dete hoće radije da se samo igra sa tim čašama i lutkama, pustite ga. Pratite ga šta radi i komentarišite: "Vidiš, sad si stavio crvenu čašu U žutu"
- Uvek spomenite i imena boja, da dete nauči i te reči.

Ohrabrite dete:

- Kako lepo ređaš čaše jednu na drugu! Odlično, a sad ću ja da ih stavim jednu pored druge, da li i ti to umeš?

50 Пирамида од пластичних чаша

Шта учи Ваше дете?

- Да са циљем покреће руке и ноге
- Координацију очију и руку
- Изразе за простор: на, у, поред, иза, испред
- Да препознаје боје и њихова имена

Шта Вам треба?

- Пластичне чашице различитих величина за слагање пирамиде / руске дрвене лутке једна у другој - "Матрјушка-бабушка"

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Посматрајте дете док се игра са чашама и разговарајте о томе шта управо ради.
- Поређајте заједно чаше једну НА другу. Нагласите посебно реч „НА“.
- Замолиите сада дете да ређа чаше једну НА другу, а ако то још не савладава, покажите му још једном.
- Док Ваше дете показује интересовање можете то исто да урадите са чашама и изразима: У, ИСПОД, ПОРЕД.
- Ако дете хоће радије да се само игра са тим чашама и луткама, пустите га. Пратите га шта ради и коментаришите: "Видиш, сад си ставио црвену чашу У жуту."
- Увек спомените и имена боја, да дете научи и те речи.

Охрабрите дете:

- Како лепо ређаш чаше једну на другу! Одлично, а сад ћу ја да их ставим једну поред друге, да ли и ти то умеш?

51 Pomaganje u kući

Šta uči Vaše dete?

- Jača samopouzdanje
- Da bude samostalno
- Razvija osećaj da nešto ume

Šta Vam treba?

- Na pr. štipaljke i mokr veš; kupovinu koji treba raspoređiti; krompir koji treba oljuštiti; plastične šolje koje treba oprati

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Razmislite pri kojoj delatnosti možete dete da aktivirate.
- Izmislite situaciju pri kojoj bi dete moglo da Vam pomogne, na pr. kupovinu izvaditi iz torbe i spremi na mesto; dodati štipaljke kojima ćete Vi zakačiti veš; oljušten krompir staviti u lonac, promešati nešto u činiji.
- Možete da pitate dete: "Hoćeš li da mi pomogneš? Hoćeš li mi dodati štipaljke?"
- Postavite sto zajedno sa Vašim detetom.
- Razgovarajte sa detetom o poslu koju radite: "Šta ćemo sad sa kupovinom? Zašto kačimo veš na štrik?"

Ohrabrite dete:

- Mnogo mi pomažeš, puno ti hvala!

51 Помагање у кући

Шта учи Ваше дете?

- Јача самопоуздање
- Да буде самостално
- Развија осећај да нешто уме

Шта Вам треба?

- На пр. штипаљке и мокар веш; куповину коју треба распремити; кромпир који треба ољуштити; пластичне шоље које треба опрати

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Размислите при којој делатности можете да активирате дете.
- Измислите ситуацију при којој би дете могло да Вам помогне, на пр. куповину извадити из торбе и спремити на место; додати штипаљке којима ћете Ви закачити веш; ољуштен кромпир ставити у лонац; промешати нешто у чинији.
- Можете да питате дете: "Хоћеш ли да ми помогнеш? Хоћеш ли ми додати штипаљке?"
- Поставите сто заједно са Вашим дететом.
- Разговарајте са дететом о послу коју радите: "Шта ћемо сад са куповином? Зашто качимо веш на штрик"

Охрабрите дете:

- Много ми помажеш, пуно ти хвала!

52 Vidim nešto što ti ne vidiš

Šta uči Vaše dete?

- Da detaljno posmatra
- Da razlikuje boje
- Nove reči
- Da se zajedno sa Vama igra po pravilima

Šta Vam treba?

- Nije vam potreban nikakav materijal.

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Zamolite dete da Vam pokaže sve predmete koje vidi u istoj boji, na taj način ćete videti da li dete tu boju poznaje.
- Pomislite na jedan crveni predmet u sobi i recite detetu: "Ja vidim nešto, što ti ne vidiš, a to je CRVENO."
- Sad pustite da dete pogađa, na koji predmet ste mislili. Kažite "toplo" ako je dete blizu tog predmeta koji ste zamislili, ili kažite "hladno", ako je od tog predmeta prilično udaljeno.
- Sad može dete da pronađe neki predmet u određenoj boji, koji Vi morate da pogodite.
- Možete da izaberete predmet od određenog materijala, na pr. nešto od drveta ili stakla: "Vidim nešto, što ti ne vidiš, a to je od drveta."
- Dete može da vam pokaže ili kaže o čemu se radi.

Ohrabrite dete:

- Vruće! Sad si već skoro pogodio/pogodila!
- Bravo, kako si brzo pogodio/pogodila!

52 Видим нешто што ти не видиш

Шта учи Ваше дете?

- Да детаљно посматра
- Да разликује боје
- Нове речи
- Да се заједно са Вама игра по правилима

Шта Вам треба?

- Није вам потребан никакав материјал.

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Замолите дете да Вам покаже све предмете које види у истој боји, на тај начин ћете видети да ли дете ту боју познаје.
- Помислите на један црвени предмет у соби и реците детету: "Ја видим нешто, што ти не видиш, а то је ЦРВЕНО."
- Пустите да дете погађа на који предмет сте мислили. Кажите "топло" ако је дете близу тог предмета који сте замислили, или кажите "хладно" ако је од тог предмета прилично удаљено.
- Може и дете да пронађе неки предмет у одређеној боји, који Ви морате да погодите.
- Можете да изаберете предмет од одређеног материјала, на пр. нешто од дрвета или стакла: "Видим нешто, што ти не видиш, а то је од дрвета."
- Дете може да Вам покаже или каже о чему се ради.

Охрабрите дете:

- Вруће! Сад си већ скоро погодио/погодила!
- Браво, како си брзо погодио/погодила!

53 Igra memorije

Šta uči Vaše dete?

- Nove reči i izraze
- Da primećuje razlike i sličnosti
- Da nešto dobro zapamti
- Da se zajedno sa Vama igra po pravilima

Šta Vam treba?

- Za početak 4 para memori kartica, a kasnije sve više

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Posmatrajte zajedno kartice memorije i pitajte šta ono vidi na njima.
- Položite kartice sa slikom na gore i izaberite uvek odgovarajuće parove.
- Ako Vaše dete to već shvata, možete da pogledate koje još kartice pripadaju istom skupu i zašto; na pr. jabuke i šljive idu zajedno zato što je i jedno i drugo voće; stolica i sto mogu da idu zajedno, zato što je to nameštaj.
- Sad okrenite kartice sa slikom na dole.
- Pomozite detetu da izmeša kartice.
- Okrećite redom po dve kartice. Ako su različite, okrenite ih ponovo, a ako su iste, sklonite ih na stranu.
- Ako neko nađe dve iste kartice, može da ih zadrži i da okrene još dve kartice.

Ohrabrite dete:

- Da, tako je, te dve kartice idu zajedno!

53 Игра меморије

Шта учи Ваше дете?

- Нове речи и изразе
- Да примећује разлике и сличности
- Да нешто добро запамти
- Да се заједно са Вама игра по правилима

Шта Вам треба?

- За почетак 4 пара мемори картица, а касније све више

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Посматрајте заједно картице меморије и питајте шта оно види на њима.
- Положите картице са сликом на горе и изаберите увек одговарајуће парове.
- Ако Ваше дете то већ схвата, можете да погледате које још картице припадају истом скупу и зашто; на пр. јабуке и шљиве иду заједно зато што је и једно и друго воће; столица и сто могу да иду заједно, зато што је то намештај.
- Сад окрените картице са сликом на доле.
- Помозите детету да измеша картице.
- Окрећите редом по две картице. Ако су различите, окрените их поново, а ако су исте, склоните их на страну.
- Ако неко нађе две исте картице, може да их задржи и да окрене још две картице.

Охрабрите дете:

- Да, тако је, те две картице иду заједно!

54 Igranje napolju u pesku

Šta uči Vaše dete?

- Kakav je pesak na dodir i šta se sve sa njim može raditi
- Da pravi nešto od peska
- Da izrazi sopstvenu maštu

Šta Vam treba?

- Peščanik s peskom kod Vas u okolini
- Malo belog peska u blizini ili na balkonu
- Jedna mala kofa sa vodom

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Obucite dete tako da sme da se isprlja.
- Pustite dete da se slobodno igra sa peskom i vodom (mnoga deca rado sipaju vodu u pesak ili obrnuto).
- Pokažite detetu Vašu pažnju podsticajnim klimanjem glave ili smeškom.
- Razgovarajte sa detetom o tome kakav je pesak (mokar, suv, krupan, sitan, mek...).
- Sagradite nešto zajedno sa Vašim detetom, na pr. kolač od peska, jedan visoki breg sa tunelom...
- Na kraju pospremite sve zajedno sa detetom, na pr. vratite razbačen pesak u peščanik.

Ohrabrite dete:

- Kako si napravio/napravila lep kolač!

54 Играње напољу у песку

Шта учи Ваше дете?

- Какав је песак на додир и шта се све са њим може радити
- Да прави нешто од песка
- Да изрази сопствену машту

Шта Вам треба?

- Пешчаник с песком код Вас у околини
- Мало белог песка у близини или на балкону
- Једна мала кофа са водом

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Обуците дете тако да сме да се испрља.
- Пустите дете да се слободно игра са песком и водом (многа деца радо сипају воду у песак или обрнуто).
- Покажите детету Вашу пажњу подстицајним климањем главе или смешком.
- Разговарајте са дететом о томе какав је песак (мокар, сув, крупан, ситан, мек...).
- Саградите нешто заједно са Вашим дететом, на пр. колач од песка, један високи брег са тунелом...
- На крају поспремите заједно са дететом, на пр. вратите разбацан песак у пешчаник.

Охрабрите дете:

- Како си направио/направила леп колач!

55 Kotrljanje lopte i gađanje loptom

Šta uči Vaše dete?

- Upravljanje i pomeranje ruku, šaka i prstiju
- Kooperaciju očiju, ruku i šaka
- Različite mogućnosti u igri sa loptom
- Da se zajedno sa nekim igra

Šta Vam treba?

- Jedna meka, laka lopta

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Pokažite detetu loptu i razgovarajte o njenom obliku, njenoj mekoći i težini.
- Pustite da dete isproba šta može da radi sa loptom.
- Možete da se dobacujete loptom, da je kotrljate ili šutirate.
- Za početak izaberite neki veći cilj, na pr. vrata. Posle možete da birate i manje ciljeve na pr. možete da kotrljate loptu između nogu od stolice.
- Ako to dobro ume, možete da ciljate i u nogu od stola ili neki laki predmet kao na pr. u plastičnu čašu.

Ohrabrite dete:

- Umeš već dobro da kotrljaš loptu i precizno ciljaš!

55 Котрљање лопте и гађање лоптом

Шта учи Ваше дете?

- Да управља и помера руке, шаке и прсте
- Интеракцију очију, руку и шака
- Различите могућности у игри са лоптом
- Да се заједно са неким игра

Шта Вам треба?

- Једна мека, лака лопта

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Покажите детету лопту и разговарајте о њеном облику, њеној мекоћи и тежини.
- Пустите да дете испроба шта може да ради са лоптом.
- Можете да се добацујете лоптом, да је котрљате или шутирате.
- За почетак изаберите неки већи циљ, на пр. врата. После можете да бирате и мање циљеве на пр. можете да котрљате лопту између ногу од столице.
- Ако то добро уме, можете да циљате и у ногу од стола или неки лаки предмет као на пр.у пластичну чашу.

Охрабрите дете:

- Умеш већ добро да котрљаш лопту и прецизно циљаш!

56 Slušaj pažljivo i traži

Šta uči Vaše dete?

- Da pažljivo sluša

Šta Vam treba?

- Tiha prostorija u kojoj se ne čuje radio ili televizor
- Jedan sat koji glasno kuca ili nešto drugo što pušta zvuke

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Pravite zvuke kakve pravi sat koji kuca i pevajte uz to zajedno sa detetom odgovarajuću pesmicu.

Veliki sat kuca tik-tak, tik-tak,
A mali sat kuca tika taka, tika taka,
A najmanji, džepni sat, tike-take, tike-take, take-tik.

- Zamolite dete da zatvori oči dok Vi negde ne sakrijete sat.
- Zamolite dete da traži sat tako što će šetati i osluškivati gde je.
- Ukoliko želi, može i Vaše dete da sakrije sat, a Vi da ga tražite.

Ohrabrite dete:

- Pa ti osluškuješ pažljivo i uspelo ti je da pronađeš sat, bravo!

56 Слушај пажљиво и тражи

Шта учи Ваше дете?

- Да пажљиво слуша

Шта Вам треба?

- Тиха просторија у којој се не чује радио или телевизор
- Један сат који гласно куца или нешто друго што пушта звуке

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Правите звуке као што сат куца и рецитујете уз то заједно са дететом одговарајућу песмицу.

Велики сат куца тик-так, тик-так,
А мали сат куца тика така, тика така,
А најмањи, џепни сат, тике-таке, тике-таке, таке-тик.

- Замолите дете да затвори очи док Ви негде не сакријете сат.
- Замолите дете да тражи сат тако што ће се шетати и ослушкивати где је.
- Уколико жели, може и Ваше дете да сакрије сат, а Ви да га тражите.

Охрабрите дете:

- Па ти ослушкујеш пажљиво и успело ти је да пронађеш сат, браво!

57 Učimo da se oblačimo

Šta uči Vaše dete?

- Da radi nešto samostalno, da ume samo sebi da pomogne
- Oseća se velikim, razvija samopouzdanje i veru u sopstveno umeće

Šta Vam treba?

- Različiti odevni predmeti

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Vežbajte oblačenje sa različitim odevnim predmetima, na pr. posle kupanja (potkošulja, košulja, džemper, čarape...).
- Vežbajte otkopčavanje/zakopčavanje na dugmad i na "čičak".
- Stavite jaknu na pod, otkopčanu, sa kopčanjem prema gore i sa otvorom za vrat prema Vama.
- Pomozite detetu da se uvuče u jaknu, počevši prvo od rukava.
- Povucite još jaknu otpozadi kako treba, tako da je na kraju dete dobro obučeno.
- Vežbajte dok dete pokazuje interesovanje.
- Stavite sada jaknu na jedan niski sto.
- Pokažite detetu polako, kako se jakna otkopčava i zakopčava.
- Bodrite stalno dete, ako pokušava, a to mu još ne uspeva.
- Pomozite mu malo i bodrite ga dalje "Pokušaj još jednom!"

Ohrabrite dete:

- Fantastično, odlično to radiš!

57 Учимо да се облачимо

Шта учи Ваше дете?

- Да ради нешто самостално, да уме само себи да помогне
- Осећа се великим, развија самопоуздање и веру у сопствено умеће

Шта Вам треба?

- Различити одевни предмети

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Вежбајте облачење са различитим одевним предметима, на пр. после купања (поткошуља, кошуља, џемпер, чарапе...).
- Вежбајте откопчавање/закопчавање на дугмад и на "чичак".
- Ставите јакну на под, откопчану, са копчањем према горе и са отвором за врат према Вама.
- Помозите детету да се увуче у јакну, почевши прво од рукава.
- Повуците још јакну отпозади како треба, тако да је на крају дете добро обучено.
- Вежбајте док дете показује интересовање.
- Ставите сада јакну на један ниски сто.
- Покажите полако детету, како се јакна откопчава и закопчава.
- Бодрите стално дете, ако покушава, а то му још не успева.
- Помозите му мало и бодрите га даље "Покушај још једном!"

Охрабрите дете:

- Фантастично, одлично то радиш!

58 Zajedno pravimo puzzle

Šta uči Vaše dete?

- Da sa ciljem pokreće mišiće ruku i prstiju
- Koordinaciju očiju i ruku
- Da razmišlja o oblicima
- Da sastavlja sliku iz delova

Šta Vam treba?

- Jedna slika ili razglednica, tanji karton i lepak
- Makaze za decu

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Izaberite sliku koja se sviđa Vašem detetu, razgovarajte sa detetom o toj slici: "Šta vidiš na slici? Šta ti se sviđa na njoj?"
- Namažite polukarton lepkom i čvrsto pritisnite sliku na njega.
- Kažite detetu da od te slike treba da napravite puzzle tako što ćete je iseći.
- Pustite da dete prereže zalepljenu sliku na dva dela. Pomozite mu, ako treba, tako što ćete voditi njegove ruke.
- Sad pustite da dete sastavi sliku.
- Ako mu to već polazi za rukom, dete može delove slike još jednom da prereže i potom sastavi sva četiri dela.
- Pomozite malo detetu, ako ima poteškoća sa sastavljanjem slike, na pr. tako što ćete delove staviti jedan na drugi ili ih okrenuti.

Ohrabrite dete:

- Bravo, dobro si sastavio/sastavila sliku! Da, baš tako treba!

58 Заједно правимо пузле

Шта учи Ваше дете?

- Да са циљем покреће мишиће руку и прстију
- Координацију очију и руку
- Да размишља о облицима
- Да саставља слику из делова

Шта Вам треба?

- Једна слика или разгледница, тањи картон и лепак
- Маказе за децу

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Изаберите слику која се свиђа Вашем детету, разговарајте са дететом о тој слици: "Шта видиш на слици? Шта ти се свиђа на њој?"
- Намажите полукартон лепком и чврсто притисните слику на њега.
- Кажите детету да од те слике треба да направите пузле тако што ћете је исећи.
- Пустите да дете пререже залепљену слику на два дела.
- Помозите му, ако треба, тако што ћете водити његове руке.
- Сад пустите да дете састави слику.
- Ако му то већ полази за руком, дете може делове слике још једном да пререже и потом састави сва четири дела.
- Помозите мало детету, ако има потешкоћа са састављањем слике, на пр. тако што ћете делове ставити један на други или их окренути.

Охрабрите дете:

- Браво, добро си саставио/саставила слику! Да, баш тако треба!

59 Razgovor uz knjgu

Šta uči Vaše dete?

- Nove reči
- Da od reči slaže rečenice
- Da pažljivo sluša
- Da se navikava na knjige

Šta Vam treba?

- Knjiga za decu sa pričom u slikama

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Posmatrajte zajedno sa detetom slike i razgovarajte o tome.
- Čitajte kratke pasuse ili pričajte i pokazujte istovremeno na slikama ono o čemu govorite.
- Podstaknite dete na razmišljanje o priči, pitanjima, na pr. "A šta li će sada da uradi...; Gde li će sad da ide...? Šta će sad da se dogodi?"
- Objasnite značenje novih reči i pokažite ih na slici, ukoliko je to moguće.
- Čitajte ili pričajte priču različitim glasovima. Neka na pr. meda kaže dubokim glasom: "Mmmm, ukusan med! Moram nekako da dođem do njega!"
- Pričajte priču i zamolite dete da je i ono prepriča. Pri tome možete da mu pomognete pitanjima: "A šta je on tamo radio? Šta se to dogodilo?..."

Ohrabrite dete:

- Ti umeš već lepo da pričaš priču! Da, taj... je to uradio!

59 Разговор уз књигу

Шта учи Ваше дете?

- Нове речи
- Да од речи слаже реченице
- Да пажљиво слуша
- Да се навикава на књиге

Шта Вам треба?

- Књига за децу са причом у сликама

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Посматрајте заједно са дететом слике и разговарајте о томе.
- Читајте кратке пасусе или причајте и показујте истовремено на сликама оно о чему говорите.
- Подстакните дете на размишљање о причи питањима, на пр. "А шта ли ће сада да уради...; Где ли ће сад да иде...? Шта ће сад да се догоди?"
- Објасните значење нових речи и покажите их на слици, уколико је то могуће.
- Читајте или причајте причу разичитим гласовима. Нека на пр. меда каже дубоким гласом: "Мммм, укусан мед! Морам некако да дођем до њега!"
- Причајте причу и замолите дете да је и оно преприча. При томе можете да му помогнете питањима: "А шта је он тамо радио? Шта се то догодило?..."

Охрабрите дете:

- Ти умеш већ лепо да причаш причу! Да, тај... је то урадио!

60 Pričanje uz pomoć čarape ili rukavice za kupanje

Šta uči Vaše dete?

- Da razvija sopstvenu maštu
- Da slaže smislene rečenice
- Da rešava probleme
- Da zajedno sa drugima traži rešenja

Šta Vam treba?

- Jedna rukavica za kupanje ili čarapa

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Navucite čarapu ili rukavicu za kupanje na ruku (ili koristite pravu "ginjol" lutku za ruku).
- Oformite usta palcem i prstima. Neka ta usta pričaju ili grizu, tako što ćete palac i prste sastavljati rastavljati.
- Pravite se kao da ta lutka na Vašoj ruci hoće da ujede Vaše dete za nos ili ruku: "Kako si sladak, tako bih te rado pojeo... HAM!" (Ako se Vašem detetu to sviđa, možete to ponoviti).
- Lutka može da priča detetu o nekom svom problemu, na pr. "Izgubila sam moju kapu, gde da je tražim?...da ali ni tu nije. Šta sada da radim?"
- Umetnost je u tome, da „uvučete“ dete u priču, tako da nastane pravi dijalog o nekom problemu koji i Vaše dete poznaje.
- Igra će biti još zanimljivija, ako budete pokretali lutku i govorili izmenjenim glasom.
- Dajte i detetu da se igra sa čarapom ili rukavicom za kupanje, te da preko te lutke razgovara sa Vama.

Ohrabrite dete:

- Vidiš, sad si opet našao/našla tvoju kapu!
- Ti već lepo umeš da pričaš uz pomoć lutke.

60 Причање приче уз помоћ чарапе или рукавице за купање

Шта учи Ваше дете?

- Да развија сопствену машту
- Да слаже смислене реченице
- Да решава проблеме
- Да заједно са другима тражи решења

Шта Вам треба?

- Једна рукавица за купање или чарапа

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Навуците чарапу или рукавицу за купање на руку (или користите праву "гињол" лутку за руку).
- Оформите уста палцем и прстима. Нека та уста причају или гризу, тако што ћете палац и прсте састављати и растављати.
- Правите се као да та лутка на Вашој руци хоће да уједе Ваше дете за нос или руку: "Како си слadak, тако бих те радо појео... ХАМ!" (Ако се Вашем детету то свиђа, можете то поновити)
- Лутка може да прича детету о неком свом проблему, на пр. "Изгубила сам моју капу, где да је тражим? ...да али ни ту није. Шта сада да радим?"
- Уметност је у томе, да „увучете“ дете у причу, тако да настане прави дијалог о неком проблему који и Ваше дете познаје.
- Игра ће бити још занимљивија, уколико будете покретали лутку и говорили измењеним гласом.
- Дајте и детету да се игра са чарапом или рукавицом за купање, те да преко те лутке разговара са Вама.

Охрабрите дете:

- Видиш, сад си опет нашао/нашла твоју капу!
- Ти већ лепо умеш да причаш уз помоћ лутке.

61 Šta ide skupa?

Šta uči Vaše dete?

- Da pažljivo posmatra i upoređuje
- Da vežba sopstveno pamćenje
- Nove izraze i zbirne imenice

Šta Vam treba?

- Određeni broj predmeta iz domaćinstva iste vrste, na pr. kašike, štipaljke u boji, različiti konci i kanapi, dugmad...

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Stavite zajedno odgovarajuće predmete.
- Podstaknite dete na razgovor pitanjima: "Za čega koristimo ovo...?"
- Pokažite detetu kako te stvari treba da se koriste i kažite pri tom kako se one zovu.
- Zamolite dete da sortira predmete - odgovarajuće stvari da stavi skupa:
 - Štipaljke po boji: crvene sa crvenim, zelene sa zelenim...
 - Veliki i mali pribor za jelo
 - Kašike i viljuške odvojeno
 - Kašike od drveta i metala odvojeno
- Dajte nazive tim grupama:
 - "Mi jedemo sa priborom za jelo."
 - "Crvena i žuta su boje."
 - "Drvo, plastika i metal su materijali od kojih su napravljene stvari."

Ohrabrite dete:

- Da, to je crvena štipaljka, ona ide tamo!
- Pa ti već odlično znaš da sortiraš!

61 Шта иде скупа?

Шта учи Ваше дете?

- Да пажљиво посматра и упоређује
- Да вежба сопствено памћење
- Нове изразе и збирне именице

Шта Вам треба?

- Одређени број предмета из домаћинства исте врсте, на пр. кашике, штипаљке у боји, различити конци и канапи, дугмад...

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Ставите заједно одговарајуће предмете.
- Подстакните дете на разговор питањима: "За чега користимо ово...?"
- Покажите детету како те ствари треба да се користе и кажите при том како се оне зову.
- Замолиите дете да сортира предмете - одговарајуће ствари да стави скупа:
 - Штипаљке по боји: црвене са црвеним, зелене са зеленим...
 - Велики и мали прибор за јело
 - Кашике и виљушке одвојено
 - Кашике од дрвета и метала одвојено
- Дајте називе тим групама:
 - "Ми једемо са прибором за јело."
 - "Црвена и жута су боје."
 - "Дрво, пластика и метал су материјали од којих су ствари направљене."

Охрабрите дете:

- Да, то је црвена штипаљка, она иде тамо!
- Па ти већ одлично знаш да сортираш!

62 Igranje sa kockama Lego ili Lego Duplo

Šta uči Vaše dete?

- Da gradi sa kockicama Lego ili Lego Duplo
- Da izrazi sopstvenu maštu
- Koordinaciju očiju i ruku

Šta Vam treba?

- Lego ili Lego Duplo kockice

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Dajte detetu da se slobodno igra sa kockama Lego ili Lego Duplo.
- Bodrite dete, time što ćete pokazati interesovanje za ono što radi.
- Pokažite detetu kako spojene kockice mogu da se razdvoje i da se od njih napravi nešto novo. Treba malo da mu pomognete, samo ako mu ne uspeva da razdvoji kockice.
- Igrajte se sa time što je dete napravilo.
- Razgovarajte sa Vašim detetom, postavljajte mu pitanja: "Da li je to kuća?"
- Aaa, to je brod. A ko je kapetan? Gde su mornari?"

Ohrabrite dete:

- Ti već dobro sastavljaš kockice!
- Taj tvoj toranj je baš visok!

62 Играње са коцкама Лего или Лего Дупло

Шта учи Ваше дете?

- Да гради са коцкицама Лего или Лего Дупло
- Да изрази сопствену машту
- Координацију очију и руку

Шта Вам треба?

- Лего или Лего Дупло коцкице

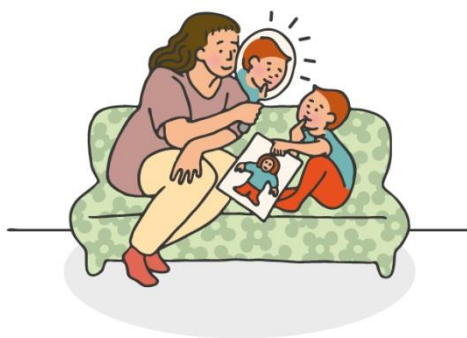
ŠTA MOŽETE RADITI?

- Пустите дете да се слободно игра са коцкама Лего или Лего Дупло.
- Бодрите дете, тиме што ћете показати интересовање за оно што ради.
- Покажите детету како спојене коцкице могу да се раздвоје и да се од њих направи нешто ново. Треба мало да му помогнете, само ако му не успева да раздвоји коцкице.
- Играјте се са тиме што је дете направило.
- Разговарајте са Вашим дететом, постављајте му питања: "Да ли је то кућа? Ааа, то је брод. А ко је капетан? Где су морнари?"

Охрабрите дете:

- Ти већ добро састављаш коцкице!
- Тај твој торањ је баш висок!

63 Delovi tela

Šta uči Vaše dete?

- Funkcije svog tela
- Izraz "telo" i nazive za pojedine njegove delove

Šta Vam treba?

- Jedno ogledalo
- Jedna slika ili fotografija deteta
- Slikovnica o telu

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Gledajte sa detetom slike/fotografije telai kažite da sad hoćete da razgovarate o delovima tela.
- Obratite pažnju na to šta dete gleda, jer to je ono što ga posebno interesuje. Kažite mu kako se to zove.
- Postavite mu pitanja u vezi sa delovima tela: na pr. "Kako se zove ovaj deo? Gde je to na tebi? Da li imaš i ti jedan/jednu...Šta radiš sa svojim....?"
- Ako je potrebno pomozite detetu, tako što ćete mu reći prvo slovo ili mu šapnuti početak reči.

Ohrabrite dete:

- Da, tako je, to je noga. A gde je tvoja noga?

63 Делови тела

Шта учи Ваше дете?

- Функције свог тела
- Израз "тело" и називе за поједине његове делове

Шта Вам треба?

- Једно огледало
- Једна слика или фотографија детета
- Сликовница о телу

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Гледајте са дететом слике/фотографије тела и кажите му да сад хоћете да разговарате о деловима тела.
- Обратите пажњу на то шта дете гледа, јер то је оно што га посебно интересује. Казите му како се то зове.
- Поставите му питања у вези са деловима тела: на пр. "Како се зове овај део? Где је то на теби? Да ли и ти имаш један/једну...Шта радиш са твојим....?"
- Ако је потребно помозите детету, тако што ћете му рећи прво слово или му шапнути почетак речи.

Охрабрите дете:

- Да, тако је, то је нога. А где је твоја нога?

64 Moja porodica

Šta uči Vaše dete?

- Nazive za različite rodbinske odnose
- Nove izraze, koji imaju veze sa porodicom
- Upoznaje se sa svojom širom porodicom

Šta Vam treba?

- Slike na kojima se vide članovi porodice
- Papir za crtanje i bojice

ŠTA MOŽETE RADITI?

- Pokažite Vašem detetu slike članova porodice i pustite ga da pogađa ko je na njoj. Može da pokazuje prstom poznate članove porodice.
- Umesto slika možete i da crtate članove porodice. Naravno da ne moraju da budu baš verno naslikani. Možete da koristite taj crtež da biste razgovarali o porodici.
- Dajte i detetu da crta, pri čemu će već jedan krug sa dve-tri crte važiti kao slika čoveka.
- Pričajte na osnovu slika ili crteža nešto o članovima porodice: ko su oni, gde i kako žive, šta ste već zajedno sa njima doživeli...
- Imenujte porodične veze: "Baba je moja mama; Stric ... je tatin brat."
- Tražite od deteta da pokaže na slici – svu decu, pa sve žene, pa sve muškarce...

Ohrabrite dete:

- Da, tačno, deda je moj tata!
- Kako si ga brzo prepoznao/prepoznala na slici!

64 Моја породица

Шта учи Ваше дете?

- Називе за различите родбинске односе
- Нове изразе, који имају везе са породицом
- Упознаје се са својом широм породицом

Шта Вам треба?

- Сlike на којима се виде чланови породице
- Папир за цртање и бојице

ШТА МОЖЕТЕ РАДИТИ?

- Покажите Вашем детету слике чланова породице и пустите га да погађа ко је на њој. Може да показује прстом познате чланове породице.
- Уместо тога можете и да цртате чланове породице. Наравно да не морају да буду баш верно насликане. Можете да користите и тај цртеж да бисте разговарали о породици.
- Дајте и детету да црта, при чему ће већ један круг са две-три црте важити као слика човека.
- Причајте на основу слика или цртежа нешто о члановима породице: ко су они, где и како живе, шта сте већ заједно са њима доживели...
- Именујте породичне везе: "Баба је моја мама; Стриц ... је татин брат."
- Тражите од детета да покаже на слици – сву децу, па све жене, па све мушкарце...

Охрабрите дете:

- Да, тачно, деда је мој тата!
- Како си га брзо препознао/препознала на слици